

Zaarettido Wogaa

Gidduwaa Erissuwaa

“Zaarettido Wogaa” geetettiya ha maxaafai, Israa7eela asai daro wodiyaa bazzon hemetti-doogaappe guyyiyan, Kanaane gakkanaau, guuttai attidaashin, eti Moo7aaba biittan takkido wode, Muusee kaalli kaalli etayyo haasayido haasayaa oiqqidaagaa.

“Zaarettido Wogaa” maxaafan mazggafettidi de7iya, issi issi daro go77iya yohoti hagaappe kaallidi xaafettidaageeta.

1. Muusee aadhhdida oitamu laittatu giddon polettida, gita gita oosota hassayidi odee. Xoossai eta bazzon waati kaalettidaakko assa hassayissidi, eti Xoossaassi ammanettidaageeta gidana malanne suure assi azazettana mala, eta qofissees.
2. Muusee tammu azazota zaari zaaridi odi-iddi, hegeetuppekka kiro azazuwa birshettaa etassi qonccissiis. Asai Xoossaa xalaalaassi goinnanaadankka hassayissees. Hegaara oittidi, Israa7eela asai hidootaa biittan aqana dumma dumma wogaa bochchi bochchi ekkidi odee.
3. Muusee, Xoossai etaara maacettido maachchai ai malakko etayyo birshshidi, eti he maachchaassi oorattiidi, ammanet-tanaadan qofissees.
4. Iyyasu Muuse sohuwan gelidi, Xoossaa assa kaalettiya asa gidanau sunttettiis. Muusee

Xoossai ammanettiyaagaan gidiyoogaa sabbanaau kiyida mazamuriyaa yexxi-doogaappenne Israa7eela zariyaa ubbaa anjjidoogaappe guyyiyaa, Yorddaanoosa SHaafaappe arshsho baggaara de7iya Moo7aaba biittan haiqqiis.

Maxaafaayyo huuphe qofai Xoossai ba siiqiyoonne ba doorido asaa ashshidoogaanne anjjidoogaa odees. Asaikka Xoossaa anjtoi etappe shaahettennan paxa de7anau danndayana mala, Xoossai etassi oottidobaa ubbaa hassayissidi, eti ubba wodekka Xoossaa siiqanaunne ayyo azazettanau eta erissees.

Maxaafaayyo waanna qofaa oiqqida xiqiseti: 6:4-6 de7iyaageeta gidiyo wode, etikka, Yesuusi, "Azazo ubbaappe aadhdhiya gita azazo" giidi odido qaalata oiqqidaageeta. Hegeetinne, "GO-DAA ne Xoossaa ne polo wozanaappe, ne polo shemppuwaappenne ne polo wolqqaappe siiqa" yaagiyaageeta.

Israa7eelati Siinaa Deriyaappe Denddidi Baanaadan Imettida Azazuwaa

¹ Ha maxaafan xaafettida qaala ubbai Yorddaanoosa SHaafaappe hefintta arshsho baggaara de7iya bazzawan eti de7ishin, Muusee Israa7eela asaayyo yootido qaalaa. Muusee ha qaalaa etau yootiyo wode, eti Suufa geetettiya sohuwan sintta baggaara, Paaraana katamau issi baggaaranne hegaadankka qassi Tofeela, Laabaana, Haxerootanne Diizahaaba geetettiya katamatu gidduwan de7iya Yorddaanoosa wombban de7oosona.

² Eedooma Deriyaa ogiyaara biikko, Siinaa Deriyaappe Qaadeesa-Barnne gakkanaau gediyen tammanne isiini gallassa oge.

³ Gibxxeppe eti kiyido oitamantta laittan, tammanne isiinintta aginan, aginaayyo koiro gallasan, Muusee GODAI etabaa a azazidobaa ubbaa Israa7eelatuyyo yootiis.

⁴ Hegee Haseboona kataman uttidi kawotida Amooretu Kawuwaa Sihoonanne Asttaarootaaninne Ediraa7an uttidi kawotida Baasaane Kawuwaa Ooga, Muusee xoonidoogaappe guyyiyaana.

⁵ Asai Yorddaanoosappe arshsho baggaara Moo7aabani de7ishin, Muusee ha higgiyaa hagaadan yaagidi qonccissiyoogaa doommiis.

⁶ “Nuuni Siinaa Deriyan de7ishin, GODAI nu Xoossai nuna hagaadan yaagiis; ‘Intte ha deriyaa bollan keehin gam77ideta.

⁷ Dunkkaaniyaa qoldi denddite; denddidi deretiya Amooretu biittaanne Aaraban de7iya eta shooro biitta ubbaa biite; hegeekka Yorddaanoosa wombbaa, deretiyaasaanne barggottiya biittatukko, tohossa baggaunne Meediteraane Abbaa gaxau aadhhdhite. Kanaane biittaakko biite; Liibaanoosa dereta kanttidi, Efiraaxiisa SHAafaa gakkanaashin biite.

⁸ Be7ite, taani intteyyo ha biittaa immaas. Biite; biidi intte aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyo, Yaaqoobayyoonne, etappe guyyiyan, eta zariyaayyo immanau GODAI caaqqido biittaa laattite’ yaagiis” yaagiis.

*Muusee Halaqata Sunttiis
(Kessaabaa 18:13-27)*

⁹ Qassikka Muusee asaayyo hagaadan yaagiis; “He wode taani intteyyo hagaadan yaagada yootaas; ‘Taani tarkka inttena tookkanau danddayikke.

¹⁰ GODAI intte Xoossai intte qoodaa saluwaa xoolinttiyaadan darissiis.

¹¹ GODAI intte aawatu Xoossai, inttena hagaappe sha7utoo gujjidi darissonne i giidoogaadan inttena anjjo.

¹² SHin intte metuwaa, intte toohuwaanne intte ooshshaa ubbaa taani tarkka tookkanau waana danddayiyaanaa?

¹³ Intte zariyaappe zariyaappe aadhdhida eranchcha, akeekanchchanne oosuwaa meezee de7iyo asata doorite; doorin taani intte bolli eta halaqa sunttana’ yaagaas.

¹⁴ “Yaagin inttekka tana, ‘Nuuni oottanaadan neeni giidobai lo77o’ yaagideta.

¹⁵ Hegaa gishshau, taani intte zariyaappe zariyaappe aadhdhida eranchchanne oosuwaa meezee de7iyo asata ekkaas; ekkada, shaalaqa, mato halaqa, hamssaalaqa, assiraalaqanne haariyaageeta oottada intte zariyan zariyan intte bollan sunttaas.

¹⁶ “Yaatada taani eta, ‘Intte ishanttu gidduwan de7iya mootuwaa siyite; he mootoi issi Israa7eela asappenne a ishaappe gidduwan woikko Israa7eela asaappenne hara dere asaappe gidduwan de7iyaagaa gidikkokka, siyidi xilluwaa pirddite.

¹⁷ Intte pirddan issi baggaa maaddoppite; gitaaagaa siyiyogaadan, guuttaagaakka hegaadan siyite; asa som77uwaassi yayyoppite; aissi giikko,

pirddi Xoossaabaa. Qassi intteyyo daro deexo gidida mootuwaa taakko ehiite; hegaa taani pird-dana' yaagaas.

¹⁸ Qassi inttekka oottanabaa ubbaa taani he wode inttena azazaas.

*Muusee   Qaadeesa-Barnnepppe   Biittaa
Xomoosiyaageeta Kiittiis
(Kessaabaa 13:1-33)*

¹⁹ “Hegaappe guyyiyian, nuuni Siinaa Deriyaappe denddida; denddidi GODAI nu Xoossai nuna azazidoogaadan, deretiya Amooretu biittaa biyo ogiyan de7iya he intte be7ido gitanne yashshiya bazzuwaa kanttidi, Qaadeesa-Barnne gakkida.

²⁰ He wode taani intteyyo hagaadan yaagaas; ‘GODAI nu Xoossai nuna laatissiyo deretiya Amooretu biittaa hekko ha77i gakkideta.

²¹ Be7ite, GODAI intte Xoossai ha biittaa intteyyo immiis. GODAI intte aawatu Xoossai intteyyo odidoogaadan kiyidi, ha biittaa laattite; yayyoppite; ufaissa qanxxoppite’ yaagaas.

²² “Yaagin intte ubbai taakko yiidi tana, ‘He biittaa xomoosidi, nuuni baanau bessiya ogiyaabaanne, nuuni gelana katamatu oduwaa nuuyyo ehiya asata nuuppe sinttau yeddoos’ yaagideta.

²³ “He qofai taayyo lo77o milatiis; yaatin, intteppe tammanne naa77u asaa, zariyaappe zariyaappe issi asa dooraas.

²⁴ Eti biidosona; biidi, he deretiya biittaa pude kiyidosona; qassi Eshkkoola Zanggaaraakkokka biidi, biittaa xomoosidosona.

25 He biittan mokkiyaabaappe amarida aifiyaa bantta kushiyani oiqqidi, nuukko ekki yiidosona; qassi, ‘GODAI nu Xoossai nuuyyo immiyo biittai lo77o’ yaagijo oduwaakka ehiidi odidosona.

26 “SHin intte GODAA intte Xoossaa azazuwaayyo makkalidi, kiyennan ixxideta.

27 Intte dunkkaaniyaa giddon issoi issuwaara, hagaadan yaagidi zuuzummideta; ‘GODAI nuna ixxido gishshau, xaiisnau Amoore biittaa asatu kushiyani aatti immanau, Gibxxe biittaappe kessiis.

28 Nuuni awa kiyiyoo? Nu ishantti “He biittan de7iya asai nuuppe daroosonanne aduqqoosona. Katamatikka gitanne saluwaa gakkanaashin gimbbettidaageeta. Hegaa bollikka qassi Anaaqeta geetettiya daro adussa asata yan be7ida” yaagidi, nu wozanaa seerissidosona’ yaagideta.

29 “Hegaappe guyyiyan, taani hagaadan yaa-gaas; ‘Etau yayyoppite woikko shabbirettoppite.

30 Intteppe sinttaara biya GODAI intte Xoossai kase Gibxxen intte aifiyaa sinttan i intteyyo ootti-doogaadan, ha77ikka intteyyo i olettana.

31 Qassi bazzuwan, intte ha sohuwaa gakkanaashin yiido oge ubban, asi ba na7aa tookkiyoogaadan, GODAI intte Xoossai inttena tookkidoogaa be7ideta’ yaagaas.

32-33 “Ha ubbaa ta yootinkka, intte dunkkaanana sohuwaa bessanaunne intte baana ogiyya bessanau qammi tamaa tuussan, gallassi shaaraa tuussan inttena kaalettida GODAN, intte Xoossan, ammanibeekketa.

*Xoossai Israa7eelata Qaxxayiis
(Qoodaabaa 14:20-45)*

34 “GODAI intte haasayaa siyidi hanqqettiis; hanqqettidi hagaadan yaagidi caaqqiis;

35 ‘Taani intte maizza aawatuyyo immana gaada caaqqido ha lo77o biittaa, ha iita yeletaappe issoinne be7enna.

36 He biittaa be7anai Yifune na7aa Kaaleeba xalaala. I yedhdhido biittaa ayyoonne a zariyau taani immana; aissi giikko, i ba kumetta wozanaappe GODAA kaalliis’ yaagidi caaqqiis.

37 “Intte gaasawan GODAI ta bollikka hanqqettidi, hagaadan yaagiis; ‘Muusee, harai atto neenikka he biittaa gelakka.

38 SHin nena maaddiyaagee, Nawe na7ai Yaasu he biittaa gelana. I Israa7eela asaa he biittaa laatissanau de7iyo gishshau, neeni a minttetta.

39 Qassi intte, “Nu naati omoodettana” giido guuttatinne iitaa kehaa shaakki eribeenna intte naati he biittaa gelana. Taani he biittaa etayyo immana; etikka a laattana.

40 SHin inttena gidikko, intte guyye simmidi, Zo7o Abbaa efiya ogiyaa oiqqidi, bazzo biite’ yaagiis.

41 “Yaagin intte zaaridi taayyo hagaadan yaagideta; ‘Nuuni GODAA bolli nagaraa oottida; ha77i nuuni GODAI nu Xoossai azazidoogaadan, kiyidi olettana’ yaagideta. Yaagidi intte ubbai ola miishshaa gixxideta; qassi gezze biittaa kiyidi olettanaagaakka laafabaadan qoppideta.

42 “SHin GODAI tana, ‘Taani etaara de7enna gishshau, eti kiyidi olettennaadan oda; hegee xayikko eta morkketi eta xoonana’ yaagiis.

43 Yaagin taani intteyyo yootaas; shin intte GODAA azazuwaassi makkalidetappe attin, taani yootidoogaa siyibekketa; yaatidi intte otoruwan gezze biittaa kiyideta.

44 Yaatin, he gezze biittan de7iya Amoorati inttenaara olaa gaittidi, inttena mattai yedettiy-oogaadan yedettidi, he Eedooma biittan biidi Horima gakkanaashin shocidosona.

45 Inttekka guyye simmidi, GODAA sinttan yeekkideta; shin GODAI intte yeehuwaa siyibeenna woikko ezggibeenna.

46 Yaanin Qaadeesan he intte gam77ido keena gallassaa gam77ideta.

2

Bazzon Aattido Wodeta

1 “Hegaappe guyyiyan nuuni, GODAI tana azazi-doogaadan, Zo7o Abbaa efiya ogiyaa oiqqidi, guyye simmidi, bazzo biida; hegan metootiiddi, deretiya Eedooma biittan daro gallassaa yuuyida.

2 “Hegaappe guyyiyan, GODAI tana hagaadan yaagiis;

3 ‘Ha deretiya biittaa yuushshai intteyyo gidana; guyye simmidi, huuphessa baggi biite.

4 Asaa neeni hagaadan yaagada azaza; “Eedooman de7iya intte ishantta gidiya Eesawa naatu biittaara intte kantteeta. Eti intteyyo yayyana; shin intte keehi naagettite.

5 Taani eta biittaappe tohoi yedhdhiyoosaa keenaanne intteyyo immenna gishshau, etaara oyettoppite; aissi giikko, taani deretiya Eedooma biittaa laata oottada Eesawassi immarggaas.

6 Intte miyo qumaanne uyiyo haattaa, etappe miishshan shammite” yaagada azaza’ yaagiis.

7 “GODAI intte Xoossai intte oottidobaa ubbaa anjjiis; intte ha gooba bazzuwan hemettiyo wode, inttene naagiis. Ha oitamu laitta ubban GODAI intte Xoossai intteneara de7iis. Aibanne intteyyo pacissibeenna.

8 “Hegaa gishshau, nuuni nu ishantta gidiya Eesawa naati de7iyo Eedooma biittaara kanttidi biida. Qassi Eelaatanne Eexiyooni-Gaabira giyo katamatuppe denddidi, Maxine Abbaakko gattiya ogiyaa aggidi, Moo7aaba bazzuwaara aadhdhida.

9 “GODAI tana hagaadan yaagiis; ‘Taani eta biittaappe aibanne intteyyo immenna gishshau, Moo7aaba asaara ooyettoppite woi eta oloppite; aissi giikko, Eera katamaa taani laata oottada Looxe zaretussi immarggaas’ yaagiis” yaagiis.

10 (He biittan kase minonne cora gidida, qassi Anaaqe zaretudan adussa gidida Eemeta geetetiya asati de7idosona.

11 Eti Anaaqetudankka Rafaayeta geetet-toosona. SHin Moo7aaba asai eta Eemeta giidi xeesees.

12 Hoora biittaa asai qassi kase Eedooman de7iis; shin Israa7eelati laattanaadan GODAI etau immido biittan eti oottidoogaadan, Eesawa zareti Hoorata eta biittaappe shoddidosona; qassi bantta sinttappe eta xaissidi, eta sohuwan uttidosona.)

13 Muusee, “GODAI nuna, ‘Ha77i denddite; denddidi Zareeda SHaafaa pinnite’ yaagin, nuuni Zareeda SHaafaa pinnida.

¹⁴ Nuuni Qaadeesa-Barnneppe denddidi, Za-reeda SHaafaa pinnana gakkanaashin de7iya wodee hasttamanne hospun laitta; he wode GODAI etayyo caaqqidoogaadan, olau gakkida he yeletaa attumaageeti ubbai wuridosona.

¹⁵ Dunkkaanidosaappe eti muleera dim77i giidi xayana gakkanaashin, GODAA kushee eta bolli de7ees.

¹⁶ “Olau gakkida attuma asai ubbai muleera xayidoogaappenne asaa giddoppe haiqqi wuri-doogaappe guyyyian,

¹⁷ GODAI tana hagaadan yaagiis;

¹⁸ ‘Eera ogiyaara hachchi intte Moo7aaba biittaa kantteeta.

¹⁹ Intte Amoona asatu biittaa gakkiyo wode, eta qaaserettoppite woikko etaara ooyettopite. Aissi giikko, Amoona asatu biittaappe aibanne taani intteyyo laata oottada immikke. Taani he biittaa Looxe zariyaayyo laata oottada immarggaas’ yaagiis.

²⁰ (He biittai kase yan de7iya asai xeeset-tiyo sunttan Rafaayetu biittaa geetettidi xeeset-tees. Qassi Amoonati eta Zaamizuumeta giidi xeesoosona.

²¹ Etikka Anaaqetudan adussa, minonne cora dere; shin GODAI eta xaissin, Amoonati eta biittaa laattidi uttidosona.

²² GODAI Eedooman de7iya Eesawa zaretuyyo oottidoogaadan, etayyookka oottiis; hegeekka i he biittan de7iya Hoorata xaissin, Eesawa zareti eta biittaa laattidi hachchi gakkanaashin uttidosona.

²³ Gaaza gakkanaashin de7iya heeratun de7iya Aaweta gidikko, Kafttoora giyo biittaappe yiida

Kafttooreti eta xaissidi, eta sohuwan uttidosona.)

24 “Qassikka GODAI nuna hagaadan yaagiis; ‘Denddite; denddidi Arnnoona SHaafaa pinnite. Be7ite, Amoore biittaa asa gidiya Haseboona Kawuwaa Sihoonanne a biittaa taani intte kushiyian aattada immaas; a olidi a biittaa laattiyoogan doommite.

25 Hachchippe doommidi saloppe garssaara de7iya asai ubbai intteyyo yayyanaadan taani oottana; eti inttebaa siyiyi wode ubban, yashshan kokkorana’ yaagiis.

*Israa7eela Asai Kawuwaa Sihoona Xooniis
(Qoodaabaa 21:21-30)*

26 “Hegaappe guyyiyan, Qidemoota Bazzuwaappe Haseboona Kawuwaa Sihoonayyo saro qaala kiittetiyaageetu bolli hagaadan yaagada kiittaas;

27 ‘Nuna ne biittaara kanttissarkki! Nuuni wogga oge xallaa oiqqidi baana; appe ushachchi woi haddirssi simmokko.

28 Nuuni miyo qumaunne uyiyo haattau mishshaa qanxxana. Nu koyiyoogee ne biittaara kanttanaagaa xalaala.

29 Eedooman de7iya Eesawa zaretinne, Eeran de7iya Moo7aaba zareti nuna kanttissidoogaadan, GODAI nu Xoossai, nuuyyo immiyo biittau Yorddaanoosa SHaafaa nuuni pinnana gakkanaashin, oge xallaara nuna aatta’ yaagaas.

30 “SHin Haseboona Kawoi Sihooni nuna kanttissennan diggiis. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai hachchi intte be7iyoogaadan, a intte kushiyian

aattidi immanau a wozanaa minttidi, a morgge zozza oottiis.

³¹ “Hegaappe guyyiyan GODAI tana, ‘Be7a, Sihoonanne a biittaa taani neeyyo imettaa doomaas; ha77i xoonada, a biittaa laatta’ yaagiis.

³² “Yaatin, Sihooni ba asaa ubbaa ekkidi, Yahaaxa giyoosan nunaara olettanau denddiis.

³³ SHin GODAI nu Xoossai nuuyyo a aatti immiis; immin a, a attuma naatanne a asaa ubbaa nuuni worida.

³⁴ He wode nuuni a katamata ubbaa omooddidi, mule katamatatka, an de7iya attuma asaara, maccaasaaranne naatuura xaissida; aibanne ashshibookko.

³⁵ Eta mehiyaanne nuuni woraajjido katamatuppe omooddidobatu xallaa nuuyyo ekkida.

³⁶ “Arnnoona Zanggaaraa gaxan de7iya Aaro7erappenhe he wombbaa giddon de7iya katamaappe doommidi biidi Gala7aade biittaa gakkanaashin, nuuyyo minnida issi kataminne de7ibeenna. GODAI nu Xoossai eta ubbaa nu kushiyian aatti immiis.

³⁷ SHin nuuni Amoona zaretu biittaakko, hegeekka Yaabooqa SHaafaa doona ubbaakko, deretiya biittaa katamatukkonne GODAI nu Xoossai nuuni baanaadan azazibeenna soho ubbaakko shiiqibookko.

3

*Israa7eelati Baasaane Kawuwaa Ooga
Xoonidosona
(Qoodaabaa 21:31-35)*

¹ “Hegaappe guyyiyan nuuni simmidi, Baasaane efiya ogiyaara kiyida; yaatin, Baasaane biittaa Kawoi Oogi ba olanchchatu ubbaara Ediraa7a giyo kataman nunaara olettanau kiyiis.

² SHin GODAI tana; ‘Ayyo yayyoppa! Aissi gi-ikko, taani a, a olanchchatu ubbaaranne a biittaara ne kushiyen aattada immaas. Haseboonan uttidi kawotida Amooretu Kawuwaa Sihoona bolli oottidoogaadan, neeni a bollikka oottana’ yaagiis.

³ “Hegaa gishshau, GODAI nu Xoossai Baasaane biittaa Kawuwaa Ooganne a asaa ubbaa nu kushiyen aattidi immiis; nuuni etappe issuwaanne ashshennan wurssi worida.

⁴ He wode nuuni a katamata ubbaa oiqqida; nuuni oiqqibeenna issi katamikka de7enna; hegeetikka Baasaane Kawuwaa Oogi Arggooba biittan aissiyo usuppu tammu katamata.

⁵ Ha katamati ubbaikka adussa gimbbiyan direttidaageetanne penggyaaranne gordde mittaara de7iyaageeta. Qassi gimbbe dirssai bainna keehi daro moottatikka de7oosona.

⁶ Haseboona biittaa Kawuwaa Sihoona bolli oottidoogaadan, nuuni eta muleera xaissida. Eta katamata ubbaa, etan de7iya attumaara maccaaranne naatuurakka mule xaissida.

⁷ SHin mehe ubbaanne katamatuppe bonqqidobaa omoodo oottidi, nuuyyo ekkida.

⁸ “He wode nuuni Arnnoona SHAafaappe biidi Hermmoone Deriyaa gakkanaashin de7iya biittaa Yorddaanoosa SHAafaappe arshsho baggaara de7iyaagaa he naa77u Amoore biittaa kawotuppe ekkida.

⁹ (Sidoonaa biittaa asai Hermmoone Deriyaa Siriyoone Deriyaa giidi xeegoosona; Amoore biittaa asai qassi Saniira giidi xeegoosona.)

¹⁰ Nuuni dembba biittan de7iya katamata ubbaa, Gala7aade biitta ubbaa, Baasaane biitta ubbaanne Baasaane biittan Oogi haariyo Salaakanne Ediraa7a katamata gakkanaashin de7iya sohota oiqqida.

¹¹ (Rafaayetuppe attidai Baasaane biittaa Kawuwaa Ooga xalla. A arssai birata arssa; he arssai hachchi gakkanaashinkka Raaba geetettiya Amoonatu kataman de7ees; ayyo geesai uddufun wara; gomppaikka oiddu wara.)

*Yorddaanoosa SHaafaappe Arshsho Baggaara
Uttida Yarata
(Qoodaabaa 32:1-42)*

¹² “He biittaa nuuni laattidoogaappe guyyiyan, Arnnoona SHaafaa doonan de7iya Aaro7era kata-maappe doommidi de7iya sohuwaanne, deretiya Gala7aade biittaappe baggaa a katamatuurakka Roobeela zaretuyyoonne Gaada zaretuyyo taani immaas.

¹³ Gala7aadeppe attidaagaanne Oogi haariyo Baasaane biitta ubbaa, hegeekka Arggooba ka-wotettaa qassi Minaase zariyaappe baggatuyyo immaas. (He Baasaane biittai ubbai Rafaayetu biittaa geetetti xeesettiis.

¹⁴ Minaase zariyaappe Yaa7iiri, kumetta Arggooba biittaa laattiis; hegeekka Gashuuratunne Maa7ikatu biittaa gaxaa gakkanaashin de7iya Baasaane biittaa. I qeeri katamata ba sunttan xeesettanaadan oottiis; hegaa gishshau, eti

hachchi gakkanaashin, Yaa7iira katamata geetetti xeesettoosona.)

¹⁵ “Qassi Gala7aade biittaakka Minaase zare gidiya Maakiirassi immaas.

¹⁶ Roobeelanne Gaada zariyau Gala7aadeppe biidi Arnnoona SHaafaa mataa gakkanaashin de7iya biittaa immaas. Tohossa baggaara etau Arnnoona SHaafau baggai zawa; qassi huuphessa baggaara Amoonatu biittaa gaxa gidiya Yaabooqqa SHaafai zawa.

¹⁷ Arggo baggaara, eta zawai Aaraban de7iya Yorddaanoosa SHaafaa gakkees; hegeekka Galila Abbaappe doommidi Pisgga Deriyaa xaphon de7iya Haiquwaa Abbaa, hegeenne Maxine Abbaa gakkanaashiina.

¹⁸ “He wode taani inttena hagaadan yaagada azazaas; ‘GODAI intte Xoossai ha biittaa intte lat-tanaadan intteyyo immiis. Simmi intteyyo de7iya tooranchcha asa ubbaa ola miishshaa gixissidi, intte ishantta gidiya Israa7eela asaappe sinttaara olettanau aadhdhite.

¹⁹ Intteyyo daro mehee de7iyoogaa taani erais; hegaa gishshau, intte keettaayeti, intte guutta naatinne intte mehee taani intteyyo immido kamatun de7ishshona.

²⁰ Hegeenne, GODAI inttena shemppissidoogaadan, intte ishanttakka shemppissana gakkanaashiinanne, qassi Yorddaanoosa SHaafaa hefinttan, GODAI intte Xoossai etayyo immiyo biittaa eti ekkana gakkanaashiina. Hegaappe guyyiyan, intte huuphiyan huuphiyan, taani intteyyo immido biittaa simmeeta’ yaagaas.

²¹ “Taani he wode Yaasa hagaadan yaagada aza-

zaas; ‘GODAI, intte Xoossai, ha naa77u kawotu bolli oottidobaa ubbaa neeni ne aifiyan be7adasa; intte oiqqanau biyo kawotettatu ubbaa bollikka GODAI hegaadan oottana.

²² Intte gishshau olettiyaagee, GODAA intte Xoossaan gidiyo gishshau, etau yayyoppite’ yaagaas.

Muusee Kanaane Gelennaadan Digettiis

²³ “He wode taani hagaadan yaagada GODAA minttada woossaas;

²⁴ ‘Ubbaa Haariya GODAU, ne gitatettaanne ne mino kushiyaa tana, ne ashkkaraa bessanau doommadasa; aissi giikko, neegaadan hagaa mala oosotanne wolqqaamabata oottanau danddayiyai salon gidin sa7an ai xoossi de7ii?

²⁵ GODAU! Taani baada Yorddaanoosa SHaafaaappe, hefinttan de7iya he lo77o deretiya biittaanne Liibaanoosa be7anaadan tana yeddarkkii!’ yaagaas.

²⁶ “SHin GODAI intte gaasuwana hanqqtidi, taayyo siyennan ixxiis; ixxidi GODAI tana hagaadan yaagiis; ‘Simmi neeyyo gidana; ha yohuwaa denttada naa77antto taayyo haasayoppa.

²⁷ Hegaa aggada denddada, Pisgga Deriyaa huuphiyaa kiya; hegan eqqada biittau arggo baggi, huuphessi, tohossinne arshsho baggi ne aifiyaa denttada xeella. Aissi giikko, neeni ha Yorddaanoosa SHaafaa mulekka pinnakka.

²⁸ Mati neeni Yaasussi azazuwaa imma; a xalisanne minttetta; aissi giikko, i ha asaa kaalettidi pinttananne ha neeni be7iyo biittaa i eta laatisana’ yaagiis.

²⁹ “Hegaa gishshau, nuuni Beeti-Pa7oora kata-maa sinttan de7iya wombban gam77ida” yaagiis.

4

Azazettanaadan, Muusee Israa7eelata Zoriis

¹ Hegaappe guyyiyan, Muusee asaa hagaadan yaagiis; “Ha77ikka Israa7eela asau, intte de7uhan de7anaadaaninne GODAI, intte maizza aawatu Xoossai, intteyyo immiyo biittaa intte laattanaadan, taani inttena tamaarissiyo awaajuwaanne higgiyaa siyitenne oottite.

² Taani inttena azaziyo GODAA intte Xoossaazazuwaa naagiteppe attin, a bolli ainne gujjop-pite; qassi appe ainne pacissoppite.

³ Pa7oora Deriyaa bollan GODAI oottidobaa intte intte aifiyan be7ideta; GODAI intte Xoossai Pa7ooran de7iya Ba7aalassi goinnidaageeta ub-baa intte giddoppe xaissiis.

⁴ SHin intte GODAASSI, intte Xoossaassi, am-manettido gishshau, hachchi gakkanaashin ub-baikka de7uhan de7eeta.

⁵ “Be7ite, intte laattanau geliyo biittan oottana mala, GODAI, ta Xoossai tana azazidoogaadan, awaajuwaanne higgiyaa taani inttena tamaaris-saas.

⁶ Intte eta naagitenne oottite; hegaa intte oot-tikko, intte ai keena aadhdhida eranchchakkonne hara asai inttena be7ana. Eti ha awaajuwaabaa siyiyo wode, ‘Tumukka ha gita kawotettai aad-hdhida eranchchanne akeekanchcha kawotetta’ yaagana.

7 “Nuuni a xeesiyo wode audenne, GODAI nu Xoossai nuuuyyo mata gidiyoogaadan, mata xoossi ayyo de7iyo ai wolqqaama kawotetti de7ii?

8 Taani hachchi intte sinttan wottiyo ha higge ubbaadan xillo gidida awaajoinne higgee de7iyo hara ai gitaa kawotetti de7ii?

9 “Simmi intte de7iyo laitta ubban ha intte be7idobaa ubbaa dogennaadaaninne intte huuphiyaappe xaisennaadan naagettite; intte naatanne intte naatu naata tamaarissite.

10 Siinaa Deriyaa bollan GODAA intte Xoossaan sinttan intte eqqido wode, GODAI tana, ‘Ha sa7an de7ido wode ubban, eti taayyo yayyiyooogaa tamaaranaadaaninne bantta naatakka hegaa tamaarissanaadan, taani ta qaalaa eta sissana mala, asaa taakko shiishsha’ giidoogaa hassayite.

11 “He wode intte shiiqidi deriyaa xaphon eqqideta; saluwaayyo giddo ginaa gakkanaashin, he deriyaa bollan tamai eexxes; he deriyaa xaphoi sakkana xumaaninne shaaran goozetti uttiis.

12 GODAIKKA tamaa gidoppe intteyyo haasayiis; haasayin intte a cenggurssaa siyidetappe attin, a be7ibekketa.

13 Intte oottanaadan i inttena azazido ba maachchaa intteyyo yootiis; hegeetikka Tammu Azazota. I eta naa77u masettida shuchchatu bolli xaafii.

14 Intte laattanau biyo biittan oottanaadan, awaaajuwaanne higgiyaa inttena tamaarissana mala, GODAI tana he wode azaziis.

*Eeqaa Misiliyaassi Goinnennaadan Imettida
Zoriyaa*

15 “GODAI Siinaa Deriyaa bollan tamaa giddoppe intteyyo haasayido gallassi, intte a be7ibeenna gishshau, keehippe naagettite.

16 Attuma woikko macca meran oosettidabaa gidin,

17 sa7an de7iya do7a ubbaa leemiso gidin, salo gufantton paalliya kafo ubbaa leemiso gidin,

18 sa7aa bollan qaaxxiyaabatu leemiso gidin, biittaappekka garssaara haattaa giddon de7iya moliyaa leemiso gidinkka, intte tunennaadan masettidabaa intteyyo xoossa oottidi goinnoppite.

19 Qassi saluwaa pude xeellidi, GODAI intte Xoossai saloppe garssaara de7iya kawotettatussi ubbaassi immido awaa, aginaa, xoolinttetanne saluwaa meretata ubbaa be7idi, intte etassi goin-nidi, balennaadan naagettite.

20 SHin GODAI inttena hachchi intte gidiy-oogaadan, baayyo dummatida asa oottanau biraata cooce mala gidiya Gibxxeppe kessidi ehiis.

21 “Qassi intte gaasawan GODAI tana han-qettiis; hanqgettidi taani Yorddaanoosa pinnen-naadaaninne, GODAI, intte Xoossai, laata oottidi intteyyo immiyo lo77o biittaa taani gelennaadan caaqqiis.

22 Hegaa gishshau, taani Yorddaanoosa SHaafaa pinnennan ha biittan haiqqana; shin intte pin-nidi, he lo77o biittaa latteeta.

23 Hegaa gishshau, GODAI intte Xoossai intte-naara maacettido maachchaa dogoppite. Qassi GODAI intte Xoossai inttena oottoppite giido ai meran masettida misiliyaa gidikkonne intteyyo eeqa oottennaadan naagettite.

²⁴ Aissi giikko, GODAI intte Xoossai miya tamanne qanaatiya Xoossa.

²⁵ “Intte naatanne, naatu naata yelidi he biittan adussa wodiyaa de7iyo wode, ai meran gidikkonne masettida misiliyau goinnidi tunikko, qassi GODAA intte Xoossa hanqgetissanau a sinttan iitabaa oottikko,

²⁶ intte Yorddaanoosa SHAafaa pinnidi laattanau biyo biittaappe issoinne attennan, elle xayanaagau, taani intte bollan hachchi saluwaanne sa7aa markkayaais. Intte muleerakka xayanaappe attin, he biittan adussa wodiyaa de7ekketa.

²⁷ GODAI inttena hara asaa giddon laalana; he inttena i laaliyo kawotettatu giddon intte qoodai guutta gidana.

²⁸ Hegan intte mittaappenne shuchchaappe asa kushiyani giigida be7enna, siyenna, meennanne singgenna xoossatussi goinnana.

²⁹ SHin hegan de7iiddi, intte GODAA, intte Xoossa koyana; intte a intte kumetta wozanaapenne intte kumetta shemppuwaappe koyikko demmana.

³⁰ Ha ubba metuwaa giddon intte un77ettidi de7idi, wodiyaa wurssettan GODAAKKO, intte Xoossaakkko, intte simmananne a qaalaayyookka azazettana.

³¹ GODAI intte Xoossai maarotettan kumida Xoossa gidiyo gishshau, i inttena aggenna; woikko xaissenna; intte aawatussi i caaqqido maachchaakka dogenna.

³² “GODAI biittan asa medhdhido gallassaappe doommidi, intteppe kase aadhdhida wodiyaa

ane qorite; hagaa mala gitabai mulekka hani eriyaakko woi siyetti eriyaakko, saluwaayyo ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin ane oichchhite.

³³ Tamaa lacuwaa giddoora GODAI haasayin siyidi, intte xayennan de7uwan de7idoogaadan, GODAI haasayin siyidi, de7uwan de7ida hara asi de7ii?

³⁴ Woikko GODAI intte Xoossai intte xeellishin, Gibxxe biittan intteyyo oottidoogaadan, paaciyan, malaatan, maalaalissiyaaban, olan wolqqaama kushiyaaninne micettida qesiyan, qassi gita yashshan hara kawotettaa giddo gelidi, issi kawotettaa baayyo ekkanaau baaxetida hara xoossi de7ii?

³⁵ GODAI Xoossaah gidiyoogaa intte erana mala, hegaa i inttena bessiis; appe attin hari baawa.

³⁶ I inttena tamaarissanau koyido gishshau, ba cenggurssaa saluwaappe inttena sissiis. Qassi ha sa7an ba gita tamaa inttena bessiis; he tamaa giddoppe intte a qaalaa siyideta.

³⁷ I hegaa oottidoogee intte aawata siiqidoogaappe denddidaagan, etappe guyyiyan yelettiya eta zareta doorido gishshaassa. Qassi inttenakka Gibxxeppe ba gita wolqqan kessido gishshaassa.

³⁸ Hachchi intte be7iyoogaadan, inttena gelis-sanaunne eta biittaa intteyyo laata oottidi im-manau, intteppe dariyaanne wolqqaamiya ka-wotettata intte sinttappe yedettiis.

³⁹ “Simmi yaakko, bolla saluwan gidin, garssa sa7an gidin, GODAI Xoossaah gidiyoogaa erite; intte wozanankka wottite; hara xoossi baawa.

⁴⁰ Hegaa gishshau, intteyyoonne intteppe

guyyiyan intte naatuyyo ubbabai lo77o gidanaadan, qassi GODAI intte Xoossai intteyyo merinau immiyo biittan intte baree aduqqanaadan, taani hachchi inttena azaziyo awaajuwaanne higgiyaa naagite” yaagiis.

SHemppo Woridaageeti Baqatidi Attiyo Kata-mata

⁴¹ Hegaappe guyyiyan, Muusee Yorddaanoosa hefinttan arshsho baggaara heezzu katamata dummayiis.

⁴² Hegaa i dummayidoogee kase morkketetti bainnan de7ishin, erennan, ba shooruwaa worida asi yaa baqatanaassa. He katamatuppe issuwau baqatidi, he bitanee ba shemppuwaa ashshanau danddayees.

⁴³ Hegaa gishshau, Roobeela zariyau bazzon xoqqasan de7iya Beexera katamaa, Gaada zariyau Gala7aaden de7iya Raamootanne Minaase zariyau Baasaanen de7iya Golaana katamata dummayiis.

Higgee Imettiyoogaa Erissiyoogaa

⁴⁴ Muusee Israa7eela asaayyo immido GODAA higgee hagaa.

⁴⁵⁻⁴⁶ Ha wogaa, awaajuwaanne higgiyaa eti Gibxxeppe kiyidi, Beeti-Pa7oora katamaa sinttan de7iya, Yorddaanoosappe arshsho baggaara de7iya wombban de7ishin, etau immiis. He sohoi Haseboonan uttidi Amoore haariya Kawuwaan Sihoona biittaa giddoona. Muuseenne Israa7eela asai Gibxxeppe kiyido wode, Sihoona olidi xoonidosona.

⁴⁷ He wode eti a biittaanne Baasaane Kawuwaan Ooga biittaa, hegeekka qassi Yorddaanoosappe

arshsho baggaara de7iya naa77u Amoore kawotu biittaa laattidosona.

⁴⁸ He biittai Arnnoona SHaafaa doonan de7iya Aaro7era katamaappe biidi, Siriyoone Deriyaa gakkees; he Siriyoone geetetti xeesettiya deree Hermmoone giyo deriyaa.

⁴⁹ Qassikka he biittai Yorddaanoosappe arshsho baggaara de7iya Aaraba biittaa ubbaa ekkidi biidi, Pisgga Deriyaa xaphon de7iya Haiquwaa Abbaa gakkees.

5

Tammu Azazota (Kessaabaa 20:1-17)

¹ Muusee Israa7eela asaa ubbaa issippe xeesidi, hagaadan yaagiis; “Inttenoo Israa7eela asau, taani hachchi intteyyo yootiyo awaajuwaanne higgiyaa siyite; intte eta tamaaritenne minttidi ootttie.

² GODAI nu Xoossai Siinaa Deriyaa bollan nunaara maachchaa maacettiis.

³ GODAI ha maachchaa maacettidoogee nu aawatu xallaara gidenna; hachchi de7uwan de7iya nu ubbaarakka maacettiis.

⁴ He deriyaa bollan eexxiya tamaa giddon gididi, GODAI intte baazzan eqqidi inttenaara haasayiis.

⁵ Taanikka he wode GODAI giyoobaa intteyyo yootanau, GODAAPPENNE intteppe gidduwan eqqaas; aissi giikko, intte tamau yayyidi, deriyaa pude kiyibekketa. GODAIKKA hagaadan yaagiis.

⁶ “‘Gibxxe biittaappe ailletettaa keettaappe nena wozidaagee taani GODAA ne Xoossa.

⁷ “Taappe attin, hara xoossati neeyyo de7oppona.

⁸ “Bolla saluwan de7iyaabaa gidin, woikko garssa sa7an de7iyaabaa gidin, woikko sa7aappe garssaara de7iya haattaa giddon de7iyaabaa gidinkka, aiba misiliyaanne neeyyo eeqa oottoppa.

⁹ Neeni etau hokkoppa; woikko etau goinnoppa; aissi giikko, taani tana ixxiyaageeta aawatu nagaaraa gishshau, naata heezzanttanne oidantta yeletaa gakkanaassi qaxxayiyaagaa; taani, GODAI ne Xoossai qanaatiya Xoossaattenne.

¹⁰ SHin taani tana siiqiyaageetanne ta azazuwaan naagiyaageeta sha7u yeletaa gakkanaassi ta aggenna siiquwaa bessais.

¹¹ “GODAA ne Xoossaan sunttaa hadan xeesoppa; aissi giikko, GODAI ba sunttaa hadan xesiyaagaa qaxxayennan aggenna.

¹² “GODAI ne Xoossai nena azazidoogaadan, geeshsha oottada Sambbata gallassaa naaga.

¹³ Neeni oottiyo ooso ubbaa usuppus gallassan ootta.

¹⁴ SHin laappuntta gallassai GODAAYYO, ne Xoossaayyo Sambbata. He gallassi ai oosonne oottoppa; neeni woikko ne attuma na7ai, woikko ne macca na7iyaa, woikko ne ashkkarai, woikko ne ashkkariyaa, woikko ne boorai, woikko ne haree, woikko ne hara meheti, woikko ne kataman de7iya betee, he gallassi aiba oosonne oottoppite. Neeni shemppiyoogaadan ne attumanne macca ashkkaratikka shemppona.

¹⁵ Neeni Gibxxe biittan aille gidada de7idoogaa dogoppa; qassi GODAI ne Xoossai ba wolqaaama

kushiyaaninne ba micettida qesiyan yaappe nena kessidoogaa dogoppa. GODAI ne Xoossai Sambata gallassaa neeni naaganaadan, nena azazidoogekka hegaa gishshaassa.

16 “ ‘GODAI ne Xoossai neeyyo immiyo biittan ne baree aduqqana malanne neeyyo lo77ana mala, GODAI ne Xoossai nena azazidoogaadan, ne aawaanne ne aayyiyo bonchcha.

17 “ ‘Asa woroppa.

18 “ ‘SHaramuxoppa.

19 “ ‘Wuuqqoppa.

20 “ ‘Ne shooruwaa bollan wordduwaa markkattoppa.

21 “ ‘Ne shooruwaa machchiyo amottoppa; a keettaa, a shooqaa, a attuma ashkkaraa, woikko a macca ashkkariyo, woikko a booraa, woikko a hariyaa, woikko ayyo de7iyaabaa aibanne amottoppa’ yaagiis.

22 “Deriyaa bollan tamaa giddoppe, shaaraa gid-doppenne gordida xumaa giddoppe GODAI xo-qqu giida cenggurssan yaa7a ubbaayyo yootido qaalati hageeta; i eta bollan aibanne gujjibeenna. Qassi eta i naa7tu masettida shuchchatu bolli xaafidi, taayyo immiis.

Asaa Yashshaa (Kessaabaa 20:18-21)

23 “Deree taman xuugettishin, xumaa giddoppe cenggurssaa intte siyido wode, intte zariyaa ha-laqatinne intte cimati taakko yiidi,

24 *hagaadan yaagideta; ‘Be7a, nuuni GODAA nu Xoossaa cenggurssaa tamaa giddoppe siyido wode, GODAI nu Xoossai ba bonchchuwaanne ba anggaa nuna bessiis. Qassi nuuni Xoossai aara*

haasayinkka asi de7uwan de7anau danddayiy-oogaa hachchi be7ida.

²⁵ SHin ha wolqqaama tamai nuna xaissanau danddayees; yaatin, nuuni aissi haiqqiyoonii? GODAA nu Xoossaa qaalaa nuuni naa77antto siyikko, nuuni haiqqoos.

²⁶ Aissi giikko, asho maayidaban, nuuni siyidoogaadan tamaa giddon gididi haasayishin, de7o Xoossaa qaalaa siyidi, paxa de7ida asi oonee?

²⁷ Hegaa gishshau, Muusee! Neeni shiiqada, GODAI nu Xoossai giyoobaa ubbaa siya; siyada GODAI nu Xoossai neeyyo yootiyoobaa ubbaa neeni nuuyyo yoota; nuunikka siyidi oottana' yaagideta.

²⁸ "Intte taayyo haasayishin, GODAI intte giy-oogaa siyidi, tana hagaadan yaagiis; 'Ha asai neeyyo yootidobaa ubbaa siyaas; eti giidobaa ubbaa likke giidosona.

²⁹ Etayyoonne eta naatuyyo merinau ubbabai lo77o gidanaadan, taayyo yayyanaunne ta azazota naaganau etau ubbatookka hagaa mala wozanai de7erenneeshsha!

³⁰ Ha77i neeni baada, eti bantta dunkkaaniyau simmanaadan yoota.

³¹ SHin neeni hagan ta matan eqqashsha; eti laattanaadan taani etau immiyo biittan eti oot-tana mala, neeni eta tamaarissana ta azazuwaa, ta awaajuwaanne ta higgiyaa ubbaa taani neeyyo yootana' yaagiis.

³² "Inttenoo Israa7eela asau, yaakko GODAI intte Xoossai inttena azazidobaa ubbaa oottanau

naagettite; appe ushachchi woi haddirssi goopite.

³³ Intte de7awan de7ana mala, ubbabai intteyyo injetana mala, qassi intte laattiyo biittankka intte baree aduqqidi de7ana mala, GODAI intte Xoossai inttena azazido oge ubban hemettite.

6

Gita Azazuwaa

¹ “Intte laattanau biyo biittan intte oottanaadan taani inttena tamaarissana mala, GODAI intte Xoossai tana azazido azazoti awaajotinne higgeti hageeta.

² Intte laittai adussa gidana mala, intte, intte naatinne intte naatu naatikka taani hachchi inttena azaziyo GODAA awaajuwaanne higgiya naagiyooGAN intte laittan ubban GODAASSI, intte Xoossaassi yayyite.

³ Inttenoo Israa7eela asau, ubbabai intteyyo lo77o gidanaadaaninne GODAI, intte aawatu Xoossai, intteyyo giidoogaadan, maattaanne eessaa goggiya biittan intte keehi corattanaadan, ha higgeta siyitenne minttidi oottite.

⁴ “Nenoo Israa7elaa, siya; GODAI nu Xoossai issi GODAA.

⁵ Neeni GODAA ne Xoossaa ne kumetta wozanaappe, ne kumetta shemppuwaappenne ne kumetta wolqqaappe siiqa.

⁶ Hachchi taani nena azaziyo ha azazota ne wozanan wotta.

⁷ Eta neeni ne naata tamaarissa; neeni ne son uttiyo wode, ogiyan hemettiyo wode, zin77iyo wodenne denddiyo wode etabaa haasaya.

⁸ Malaata oottada ne kushiyaa eta qachcha; qassi ne som77uwankka malaatadan wotta.

⁹ Ne penggiyaa qosilettaa bollaaninnee ne dirssaa penggiyaa bollan neeni eta xaafa.

Azazettennan Ixxiyaageetussi Imettida Seeraa

¹⁰⁻¹¹ “GODAI intte Xoossai intteyyo immana giidi intte aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo caaqqido, intte keexxibeenna gitanne lo77o katamati kumido biittaa immana. Intte kuntibeeenna duretai kumido keettata, intte bookkibeenna ollata, intte tokkibeenna woinetanne zaitiyaa wogarata intteyyo immiyo wode, inttekka miidi kallido wode,

¹² inttena Gibxxeppe, aillettetaa biittaappe kessida GODAA dogennaadan naagettite.

¹³ GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyite; a xallaayyo goinnite; a sunttankka caaqqite.

¹⁴ Intte yuushuwan de7iya asai goinniyo hara xoossatuyyo goinnoppite.

¹⁵ Aissi giikko, intte giddon de7iya GODAI intte Xoossai qanaatiya Xoossa; a hanqqoi intte bollan eexxi kiyana; i inttena biittaa bollapekka quccidi xaissana.

¹⁶ “Masaahan intte a paaccidoogaadan, GODAA intte Xoossaa paaccoppite.

¹⁷ GODAI intte Xoossai inttena azazido a azazota, a wogatanne a awajjota minttidi naagite.

¹⁸ Intteyyo ubbabai lo77o gidana mala, GODAA sinttan intte likkebaanne lo77obaa oottite. Yaatikko, intteyyo immanau GODAI intte aawatuyyo caaqqido, he lo77o biittaa intte laattana.

19 GODAI ba giidoogaadan intte morkketa ubbaa intte sinttappe yedettana.

20 “Sinttappe intte naati, ‘GODAI nu Xoossai inttena azazido ha wogaa, awaaajuwaanne higgiya birshshettai aibee?’ yaagidi inttena oichchiyo wode,

21 intte etau hagaadan yaagidi zaarite; ‘Nuuni Gibxxe biittan Gibxxe kawuwaa ailleta; shin GODAI ba mino kushiyen nuna Gibxxeppe kessiis.

22 Qassi GODAI nu xeellishin, Gibxxe biittaa bollan, Gibxxe kawuwaa bollaaninne a sunttatu ubbaa bollan gitanne yashshiya malaatatanne maalaalissiyaabata oottiis.

23 SHin i nu maizza aawatuyyo immana giidi caaqqido biittaa nuna gelissidi, nuuyyo immanau nuna Gibxxeppe kessiis.

24 Yaatidi hachchi be7iyoogaadan, nuuyyo ubba wodekka lo77o gidana malanne nuuni de7uwan de7ana mala, GODAI nuna ha awaaajota ubbaa naaganaadaaninne GODAASSI, nu Xoossaassi, yayyanaadan azaziis.

25 I nuna azazidoogaadan, GODAA, nu Xoossa, sinttan ha azazota ubbaa minttidi naagikko, hegee nuuyyo xillotetta gidana’ yaagite.

7

Xoossai Doorido Asaa (Kessaabaa 34:11-16)

1 “GODAI intte Xoossai intte laattanau biyo biittaa inttena gelissiyo wodenne, qassi intteppe wolqqaamiyaanne minniya laappun kawotettata, hegeetikka Hiiteta, Gerggeeseta, Amooreta,

Kanaaneta, Parzzeta, Hiiwetanne Yaabuuusata intte sinttappe xoqolliyo wode,

² etakka GODAI intte Xoossai intte kushiyan aatti immin, intte eta xooniyo wode, eta muleera suppu oottidi xaissite. Etaara aiba maachchanne maacettoppite. Etau ainne qarettoppite.

³ Intte etaara ekettoppitenne gelettoppite. Intte macca naata eta attuma naatuyyo immoppite. Woikko eta macca naatakka intte attuma naatuyyo ekkoppite.

⁴ Aissi giikko, eti intte naata tana kaalliyosaappe hara eeqatuyyo goinnanaadan, wora zaarana. He wode GODAA hanqtoi intte bolli eexxi kiyana; inttenakka sohuwaara xaissi bayana.

⁵ Hegaa gishshau, eti yarshhiyoosaa kolite. Eti goinniyo shuchchata mentterettite. Asheero giyo macca xossee misiliyaa kinchcherettite; eta masettida misiletakka taman xuuggite.

⁶ Aissi giikko, intte GODAAYYO, intte Xoossaayyo, geeshsha asa. GODAI intte Xoossai inttena baayyo dumma asa oottidi, biittaa bollan de7iya asa ubbaappe dooriis.

⁷ “GODAI inttena siiqidoogeennne dooridoogee intte hara asaappe qoodan darido gishshassa gi-denna. Intte hara asa ubbaappekka qoodan guuxxiyaageeta.

⁸ SHin GODAI inttena siiqido gishshaunne intte maizza aawatuyyo caaqqido caaquwaa naagido gishshau, i inttena aillettetaa biittaappe, Gibxxe kawuwaa kushiyaappe, ba wolqqaama kushiyan kessiisinne woziis.

⁹ Hegaa gishshau, GODAI intte Xoossai Xoossaa

gidiyoogaa erite. I bana siiqiyaageetuyyoonne ba azazuwaa naagiyaageetuyyo sha7u yeletaa gakkanaashin, ba aggenna siiquwaa maachchaa naagiya, ammanettiya Xoossaa.

10 SHin i bana ixxiyaageetuyyo eta tal77iyaa zaarees; i eta tal77iyaa zaaranau gam77enna.

11 Hegaa gishshau, taani hachchi intteyyo im-miyo azazota, awaaajotanne higgeta naagite.

*Xoossaassi Azazettin Beettiya Anjuwaa
(Zaarettido Wogaa 28:1-14)*

12 “Intte ha azazota siyidi, eta mintti naagikko, GODAI intte Xoossai intte maizza aawatuyyo caaqqidoogaadan, ba aggenna siiquwaa maachchaa intteyyo naagana.

13 I inttena siiqana; inttena anjana; intte qoodaa darissana. Qassi i intteyyo immanau intte maizza aawatuyyo caaqqido biittan intte uluwaa aifiyaa, intte biittaa aifiyaa, kattaa, woiniyaa, zaitiyaa, intte mehiyaa maratanne intte dorssaa marata corissidi anjana.

14 Intte hara ai asappenne aadhdhidi anjjetti-daageeta gidana. Issoinne attuma gidin, macca gidin mainenna. Intte meheekka mainenna.

15 GODAI hargge ubbaappe inttena naagana. Intte eriyo Gibxxe biittaa iita harggiyaa intte bolli eheenna; shin i inttena ixxiya ubbaa bollan he harggiyaa ehaana.

16 GODAI intte Xoossai intteyyo aatti immiyo asa ubbaa xaissite; etayyo ainne qarettoppite. Eta xoossatuyyookka goinnoppite. Aissi giikko, hegee intteyyo pire gidana.

17 “Intte intte wozanan, ‘Ha kawotettati nuuppe minnoosona; yaatin, nuuni eta waatidi yedetti kessanee?’ gaanau danddayeeta.

18 SHin etayyo yayyoppite. GODAI, intte Xoossai, Gibxxe kawuwaa bollinne Gibxxe biittaa ubbaa bolli oottidoogaa hassayite.

19 GODAI intte Xoossai inttena Gibxxeppe kessiyo wode oottido gita boshata, malaatata, maalaalissiyaabata, a wolqqaama kushiyaanne a micettida qesiyyaa intte intte aifiyan be7ideta. Ha77i intte yayyiyo asa ubbaa bollankka GODAI, intte Xoossai hegaadan oottana.

20 Qassi etappe attidi baqatidi, intteppe qosettidaageetikka xayana gakkanaassi, GODAI intte Xoossai eta giddon kashiyyaa yeddana.

21 “Hegaa gishshau, intte etayyo yayyoppite; aissi giikko, inttenaara de7iya GODAI, intte Xoossai, gitanne yashshiya Xoossa.

22 GODAI intte Xoossai he kawotettata guuttaa guuttaa xoqolliiddi, intte sinttappe xaissana. Intte eta ubbaa issi kuttan xaissekkteta; hegaa intte ootlikko, biittan de7iya do7ati daridi, inttena waisana.

23 SHin GODAI intte Xoossai eta intte kushiyan aatti immana; eti xayana gakkanaashin, i eta shabbirana.

24 Qassi eta kawotakka i intte kushiyan aatti immana. Inttekka eta sunttaa saloppe garssa baggappe quccidi xaissana. Ooninne inttenaara eqetti danddayenna; intte eta xaissana.

25 “Masettida eta xoossatu misileta taman xuuggite. He misiletu bollan de7iya biraa woikko worqqaa amottoppite. Hegee GODAASSI, intte

Xoossaassi, tuna gidiyo gishshau, intte a piriyan ohettennaadan, a intteyyo ekkoppite.

²⁶ Intte he tuna eeqata intte soo gelissidi, etadan qanggettidaageeta gidoppite. Intte eta muleer-akka ixxitenne shenetite; aissi giikko, eti bantta huuphiyau qanggettidabata.

8

Laattiyo Lo77o Biittaa

¹ “Intte de7uwan de7ana mala, intte qoodaikka darana malanne GODAI kase intte maizza aawatuuyyo immana giidi caaqqido biittaa gelidi, intte laattana mala, hachchi taani inttena azaziyo azazuwaa ubbaa minttidi naagite.

² GODAI ne Xoossai neeyyo immido azazuwaa ne naagiyaakko naagennaakko, ne wozanaa qofaa eranaayyo, nena paaccanaunne nena ziqqi oottanau, oitamu laittaa kumettaa i nena bazzuwan kaalettido oge ubbaa hassaya.

³ I nena ziqqi oottiisinne namisissiis; hegaappe simmidi nena gidin, woi ne maizza aawata gidinkka, erenna mannaa nena miziis. Hegaa i oottidoogee asi GODAI haasayiyo qaala ubbaanappe attin, oitta xallan de7ennaagaa nena tamaarissaanassa.

⁴ Ha oitamu laittatu giddon neeni maayido maayoi wuribeenna; ne tohoikka kixxibeenna.

⁵ Yaatikko, asi ba na7a seeriyoogaadan, GODAI ne Xoossaikka nena seeriyoogaa ne wozanan akeeka.

⁶ “A ogiyan hemettiyoogaaninne a bonchchiy-oogan GODAA ne Xoossaa azazota naaga.

⁷ Aissi giikko, GODAI ne Xoossai nena wombbaappenne deriyaappe pulttiya qeeri shaafatinne goggiya pulttoti de7iyo lo77o biittaa gelissanau ehees.

⁸ He biittai gistteenne banggai, woinee, balaseenне roomaanee, wogaraa zaiteenне eessai kumido biitta.

⁹ Qassikka he biittai oitti paccennan neeni miyo biitta; aibinne neeyyo paccenna biitta. He biittai shuchchi birata gidido biitta. Deriyaappekka madaabiyyaa giyo birataa bookkidi ekkiyo biitta.

¹⁰ Neeni hegan maada kallana; yaatada, i neeyyo immido lo77o biittaa gishshau, GODAA ne Xoossaа galatana.

Xoossaа Dogiyaageetussi Imettida Seeraa

¹¹ “Taani hachchi nena azaziyo a azazota, a higgetanne a awajota naagennan aggada, GODAA ne Xoossaа dogennaadan, naagetta.

¹² Neeni maada kalliyo wode, lo77o keettaa keexxada an uttiyo wode,

¹³ ne meheenne dorssaa wudee dariyo wode, neeyyo birainne worqqai dagattiyo wode, qassi neeyyo de7idabai ubbai dariyo wode,

¹⁴ he wode ne wozanai otorettennaadan, neenikka Gibxxe biittaappe, aillettetaa keettaappe nena wozida GODAA ne Xoossaа dogennaadan naagetta.

¹⁵ I nena marzziyaara de7iya shooshshainne masimasoi kumido, haatti bainna, he gitanne yashshiya bazzuwaara kaalettiis; i neeyyo mela bazzuwan zaallaappe haattaa xuussiis.

¹⁶ Ne maizza aawati erenna mannaa i nena mizidoogee nena ziqqi oottanaassanne nena

paaccanaassa; i hegaa oottidoogee wurssettan neeyyo ubbabai lo77o gidanaassa.

¹⁷ Neeni, ‘Ta wolqqainne ta kushiyaa minotettai ha duretettaa taayyo ehiis’ geennaadan naagetta.

¹⁸ SHin neeni GODAA ne Xoossaa hassaya; aissi giikko, hachchi neeni be7iyoogaadan, ne maizza aawatuura maacettido maachchaa minttanau, neeni dureetaa demmanaadan neeyyo wolqqaa immidaagee attennee.

¹⁹ “Neeni GODAA ne Xoossaa dogikko, hara xoossata kaallikko, qassi etayyo oottikkonne goinikko, neeni tumu xayanaagaa taani hachchi markkattais.

²⁰ GODAAYYO, ne Xoossaayyo, neeni azazettennan ixxido gishshau, GODAI ne sinttappe xaissido kawotettatudan neenikka xayana.

9

Asai Azazettennan Ixxobaa

¹ “Inttenoo Israa7eela asau siyite; intte intteppe gitatiyaanne wolqqaamiya kawotettata, qassi yushuwaa gibbee saluwaa gakkido gita kamatarkka laattanau hachchi Yorddaanoosa pinneeta.

² He biittan de7iya asai minonne adussa; eti, ‘Ooninne etaara eqettanau danddayenna Anaaqe zareta’ giishin, intte siyideta.

³ SHin miya tamadan intteppe sinttaara biyaagee GODAA intte Xoossaa gidiyoogaa hachchi erite. I eta xaissananne intte sinttan eta kaushshana. GODAI intteyyo giidoogaadan intte eta yedettidi kessananne sohuwaarakka xaissana.

4 “GODAI intte Xoossai eta intte sinttappe yedettidoogaappe guyyiyan, intte intte wozanan, ‘Nuuni xillo gidiyo gishshau, ha biittaa nuuni laattana mala, GODAI nuna gelissiis’ yaagoppite. GODAI eta intte sinttappe yedettidi kessiyoogee, eti iita gidiyo gishshassa.

5 Intte eta biittaa laattanau geliyoogee intte xillonne suure gidiyo gishshassa gidenna; shin GODAI intte Xoossai eta intte sinttappe yedettiyoogee ha kawotettati iita gidiyo gishshassanne beni intte maizza aawatussi, Abrahaamassi, Yisaaqassinne Yaaqoobassi caaqqido qaalaa naaganaassa.

6 Simmi yaakko intte hagaa akeekite; GODAI intte Xoossai ha lo77o biittaa inttena laatissiyoogee intte xillotettaa gishshaassa gidenna; aissi giikko, intte morgge zozzida asa.

7 “Intte GODAA intte Xoossa bazzuwan waati hanqgetissidaakko dogoppite; intte Gibxxe biuttaappe kiyido gallassaappe doommidi, hachchi ha sohuwaa gakkido gallassai gakkanaashin, GODAA bolli makkalideta.

8 Siinaa Deriyaa bollikka GODAI inttena xais-sanau denddana gakkanaashin, intte GODAA han-qgetissideta.

9 GODAI inttenaara maacettido maachchai xaafettido masettida shuchchata ekkanaau taani deriyaa huuphiyaa kiyido wode, hegan kattaa meennaaninne haattaa uyennan, oitamu gallassaanne oitamu qammaa gam77aas.

10 Hegaappe guyyiyan, Xoossa biradhdhiyan xaafettida naa77u masettida shuchchata GODAI taayyo immiis. Intte shiiquwaa oottido gallassi deriyaa bollan tama giddon gididi, GODAI

intteeyyo haasayido qaalati ubbai he masettida shuchchatu bolli xaafetti uttidosona.

¹¹ He oitamu gallassaappenne oitamu qammaappe guyyiyan, GODAI ba maachchai xaafetrido naa77u masettida shuchchata taayyo immiis.

¹² “Hegaappe guyyiyan, GODAI tana hagaadan yaagiis; ‘Hagaappe eesuwan wodhdha; aissi giikko, neeni Gibxxeppe kessido ne asai tunichchiis; taani eta azazido azazuwaappe eesuwan wora simmidi, seerissidi medhdhido eeqaa bantayyo goinnanau giigissidosona’ yaagiis.

¹³ “GODAI qassikka tana, ‘Taani ha asaa be7aas; eti tumukka morgge zozza asa.

¹⁴ Yaanikko, taani eta xaissanaagaanne eta sunttaakka saloppe garssa baggappe quccanaagaa tana diggoppa. Yaatada nena etappe minniyaanne corattiya kawotetta kessana’ yaagiis.

¹⁵ “Yaagin taani maachchaa qaalai xaafettido naa77u masettida shuchchata naa77u kushiyan tookkada deriyaappe wodhdhaas; he wode deriyaa bolli tamaa lacoi beetees.

¹⁶ Ta xeelliyo wode, intte GODAA intte Xoossaan bolli nagaraa oottidoogaa be7aas; intte seerissidi medhdhido mirguwaa misiliyaa intteeyyo eeqa oottidi giigissideta. Intte GODAI inttena azazido oyigaappe eesuwan wora simmideta.

¹⁷ Yaatin, taani ta naa77u kushiyan oiqqido naa77u masettida shuchchata olada, intte xeelishin menttaas.

¹⁸ “Hegaappe guyyiyan, taani intte oottido nagara ubbaa gishshau, hegeenne GODAA hanqgetissanau intte a sinttan iatabaa oottido gishshau, kaseegaadankka oitamu gallassaanne

oitamu qammaa GODAA sinttan gufannada gam77aas; he wode taani quma mabeikke; haattaakka uyabeikke.

¹⁹ GODAI intte bollan hanqgettido a eexxiya hanqquwaayyo taani yayyaas; aissi giikko, i inttena xaissanau giigiis; shin GODAI zaarettidikka taayyo siyiis.

²⁰ Qassi GODAI Aaroonakka xaissanau keehi hanqgettii; yaatin, he wode taani Aaroonayyookka woossaas.

²¹ Taani intte medhdhido he nagaran kumida mirgguwaa misiliyaa ekkada, taman xuuggaas; yaatada a kinchcherettada i buhiyaadan liiqana gakkanaashin gaaccaas; he buhiyaa deriyaappe goggiya haattan olaas.

²² “Intte qassikka Tabi7eeran, Masaahaaninne amuwaa duufuwaa geetettiya Qibiroote-Hataawan GODAA hanqgetissideta.

²³ GODAI inttena, ‘Biite, biidi taani intteyyo immido biittaa laattite’ yaagidi, Qaadeesa-Barnneppe yeddido wodekka, intte GODAA intte Xoossaa azazuwaa ixxidi makkalideta; an ammanettibeekketa woi a qaalaayyookka azazettibeekketa.

²⁴ Taani inttena eroosappekka doommidi, intte GODAA bollan makkalanchcha.

²⁵ “GODAI inttena xaissanu giido gishshau, taani he oitamu gallassaanne oitamu qammaa GODAA sinttan gufannada gam77aas.

²⁶ Taani GODAA Xoossaa hagaadan yaagada woossaas; ‘Abeet Ubbaa Haariya GODAU, neeni ne gita wolqjan wozidonne ne mino kushiyen

Gibxxeppe kessido, neeyyo laata gidiya ne asaa xaisopparkkii!

27 Ne ashkarata, Abrahaama Yisaqanne Yaaqooba qoppa; ha asaa morgge zozzatetaa, eta iitatettaanne eta nagaraa qoodoppa.

28 Hegee xayikko, neeni nuna yaappe kessido Gibxxe biittaa asai, “GODAI eta gelissana giido biittaa gelissanau danddayibeenna gishshaunne eta ixxido gishshau, bazzuwan worana giidi kessiis” yaagana.

29 Gido shin, ha asai neeni ne gita wolqqaaninne ne micettida qesiyan Gibxxeppe kessido ne laata gidiya ne asaattenne’ yaagaas.

10

*Muusee Tammu Azazota Naa77anttuwaa
Ekiis
(Kessaabaa 34:1-10)*

1 “He wode GODAI tana hagaadan yaagiis; ‘Koiroogeetu mala naa77u masettida shuchchata giigissa. Yaatada taakko deriyaa haa pude kiya; qassi mitta Taabootaakka medhdha.

2 Kase neeni menttido masettida shuchchatu bolli de7iya qaalata ha masettida shuchchatu bolli taani xaafana; neenikka eta Taabootaa gid-don wottaasa’ yaagiis.

3 “Yaagin taani guuganttaappe Taabootaa medhdhaas. Kaseegeetu mala naa77u masettida shuchchatakka giigissaas; yaatada he naa77u masettida shuchchata ta kushiyen oiqqada, deriyaa pude kiyas.

4 Intte shiiquwaa oottido gallassi, deriyaa bollan tamaa giddoppe GODAI intteyyo yootido

qaalata, hegeetikka Tammu Azazota, kase xaafidoogaadankka ha masettida shuchchatu bolli GODAI xaafis; yaatidi i eta taayyo immiis.

⁵ Hegaappe guyyiyan, taani deriyaappe duge wodhdhada, GODAI tana azazidoogaadan, he masettida shuchchata taani medhdhido Taabootaa giddon wottaas; ha77ikka eti yan de7oosona.

⁶ “Israa7eela asai Yaa7iqaana asatu haatta ollai de7iyoosaappe denddidi, Mooseri biidosona. Aarooni yan haiqqidi moogettiis; a na7ai El77aazari a laattidi, a sohuwan qeese kiyiis.

⁷ Eti hegaappe Gudigooda giyoosaa biidosona; yaappe qassi goggiya haattati de7iyo biittaa Yoxibaata giyoosaa biidosona.

⁸ He wode, GODAA Maachchaa Taabootaa tookkana mala, GODAU oottana mala, a sinttan eqqana malanne, hachchi gakkanaashinkka eti oottiyogaadan GODAA sunttan anjana mala, Leewa zareta GODAI baayyo dummayiis.

⁹ Hegaa gishshau, eta ishanttuura shaakkin, eta gakkiyaabi woikko laati Leewa zaretussi baawa; GODAI intte Xoossai etayyo yootidoogaadankka, eta laatai GODAATTENNE.

¹⁰ “Taani kaseegaadankka oitamu gallassaanne oitamu qammaa deriyyaa bollan gam77aas; gam77in GODAI ha77ikka ta woosaa siyidi, inttena xaiissanau koyibeenna.

¹¹ GODAI tana, ‘Taani immana gaada eta aawatuyyo caaqqa wottido biittaa eti gelanaadaaninne laattanaadan, ha asaappe sinttaara eta kaaleetta’ yaagiis.

Xoossai Koyiyoogee Azazettiyoogaa

12 “Israa7eela asau, GODAI inttuppe koyiyoogee hagaa: GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyite; a ogiyan ubban hemettite; a siiqite; intte kumetta wozanaappenne kumetta shemppuwaappe GODAAYYO, intte Xoossaayyo oottite.

13 Intteyyo lo77anaadan, taani hachchi intteyyo immiyo GODAA azazotanne awajota naagite.

14 “Saloinne saluwaappe bollaara de7iya saloti, qassi sa7ainne sa7an de7iya ubbabati GODAA intte Xoossaabata.

15 Gidikkonne GODAI intte maizza aawatun ufaittidi, eta siiqiis; qassi hachchi intte be7iyoogaadan, etappe guyyian eta zerettata gidiya inttena kawotettatu ubbaappe dooriis.

16 Hegaa gishshau, intte wozanaa shoohuwaa qaxxarite; qassi haqqappe sinttanau morgge zozza gidoppite.

17 Aissi giikko, GODAI intte Xoossai xoossatu Xoossaanne godatu Godaa. I gita Xoossa; i wolqqaamanne yashshiya Xoossa. I som77o xeelli pirdennaagaanne maganxxo ekkennaa-gaa.

18 I aawu bainna naatussinne am77etussi eta pirddaa kessees; betiyaakka siiqidi, qumaanne maayuwaa ayyo immees.

19 Inttekka beteta siiqite; aissi giikko, intte intte huuphiyaukka bete gididi Gibxxen de7ideta.

20 GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyite; ayyo oottite; aara ohettite; a sunttankka caaqqite.

21 Intte intte aifiyan be7ido he gitanne yashshiya maalaalissiyaabata, intteyyo oottidaagee i intte galataattenne; qassi intte Xoossaattenne.

²² Gibxxe biittaa wodhdhida intte maizza awati muleera laappun tamma; ha77i GODAI intte Xoossai inttena saluwaa xoolinttetudan corayiis.

11

Xoossaa Gitatettsaa

¹ “Simmi GODAA intte Xoossaa siiqite; i intteppe koyiyo a awajjota, a higgetanne a azazota, ubba wode naagite.

² GODAA seeraa intte eridoogaa keenaa abaa intte tamaaridoogaa ubbaa hachchi hassayite; hegaa eriyaageeti inttenappe attin, intte naata gidokkona; GODAA anggaa, a wolqqaama kushiyaanne a micettida qesiyyaa,

³ i oottido malaatatanne i Gibxxe kawuwaa bollinne a biittaa ubbaa bolli oottidoogaa be7ideta.

⁴ Qassi eti inttena kaallidi yedettido wode, GODAI Gibxxe biittaa olanchchata, eta paratanne para gaareta Zo7o Abban mitissidi, hachchi gakkanaashin, eta muleera xaissidoogaa be7ideta.

⁵ Intte ha sohuwaa gakkanaashin, bazzuwan GODAI intteyeyo oottidobaa intte ereeta.

⁶ Qassi Roobeela zariyaappe Eli7aaba naata gidiya Daataana bollinne Abiiraama bolli GODAI oottidoogaa hassayite. Israa7eela asai ubbai xeellishin, biittai dooyettidi, eta, eta so asaa, eta dunkkaaniyaanne etayyo de7iya shemppoora de7iyaabaa ubbaa mittiis.

⁷ Ee! GODAI oottido ha gita ooso ubbaa intte aifiyan be7idaageeti inttena.

Immana Giido Biittaa Anjuuwaa

8 “Hegaa gishshau, intte mino gidanaadaaninne Yorddaanoosa pinnidi intte ekkanaau biyo biittaa intte laattanaadan, taani hachchi inttena azaziyo azazuwaa ubbaa naagite.

9 Yaatikko, GODAI intte maizza aawatuyyoonne eta zaretuyyo immana giidi caaqqido, maattainne eessai goggiyo biittan intte adussa laittaa de7ana.

10 Intte laattanau geliyo biittai intte kiyidi yiido Gibxxe biittaa mala gidenna; Gibxxen intte kattaa zeridi, shooqa ubbaa ataakilttiya sohuwaadan haattaa ushsheeta.

11 SHin Yorddaanoosa pinnidi intte laattanau biyo biittai keratinne wombbati de7iyo, saluwaa iran aliya biittaa.

12 He biittai GODAI intte Xoossai xomoosiyo biitta; laittaa doomettaappe biidi laittaa wurssettaa gakkanaashin, GODAA intte Xoossa aifee a bolan de7iyo biittaa.

13 “Hegaa gishshau, intte GODAA intte Xoossa siiqanaadaaninne intte intte kumetta wozanaap-penne intte kumetta shemppuwaappe ayyo oot-tanaadan, taani intteyyo hachchi immiyo azazota intte polikko,

14 intte kattaa, woiniyaanne zaitiyaa paccennan shiishhana mala, ofintaa iraanne balguwaa iraa, a wodiyen wodiyen GODAI intte biittan bukissana.

15 GODAI intte mehiyaayyo dembban maataa darissana. Qassi inttekka maananne kallana.

16 “Intte wozanai balin wora simmidi, intte hara xoossatussi oottennaadaaninne etau goin-nennaadan naagettite.

¹⁷ Hegee xayikko, GODAA hanqdoi intte bolli eexxi kiyana; irai bukkennaadaaninne biittaikka mokkennaadaan i saluwaa gorddana; inttekka GODAI intteyyo immiyo lo77o biittaappe eesuwan xayana.

¹⁸ “Simmi, ha azazota taageeta, intte wozanaaninne intte qofan wottite. Malaatadan eta intte kushiyan qachchite; qassi malaatadan intte som77uwankka wottite.

¹⁹ Hageeta intte naatakka tamaarissite. Intte son de7iyo wode, ogiyan hemettiyo wode, zin77iyo wodenne denddiyo wodekka, etayyo yoottite.

²⁰ Intte penggyaa qosilettatu bollaaninne intte dirssaa penggyaa bollan intte eta xaafite.

²¹ Yaatikko, GODAI intte maizza aawatuyyo immana giidi caaqrido biittan intte laittainne intte naatu laittai sa7aappe bollaara de7iya saloi de7iyoogaa keena gidana.

²² “Intte GODAA intte Xoossaa siiqanaadaan, a oge ubban hemettanaadaaninne ayyo ammanet-tanaadaan, taani hachchi intteyyo immiyo azazota intte minttidi naagikko,

²³ GODAI ha kawotettata ubbaa intte sinttappe yedettidi kessana; inttekka intteppe gitatiyaanne wolqqaamiya kawotettatu biittaa wotti ekkana.

²⁴ Intte tohuwan intte yedhdhido biitta ubbai inttessa gidana. Intte zawai bazzuwaappe biidi Liibaanoosa gakkanaashiinanne Efiraaxiisa SHaafaappe biidi arggo bagga Meediteraane Abbaa gakkanaashiina gidana.

²⁵ Inttenaara ai asinne eqettanau danddayenna; GODAI intte Xoossai intteyyo

giidoogaadan, intte biyoosan ubban asai inttena be7idi dagammanaadaaninne inttessi yayyanaadan oottana.

²⁶ “Be7ite, hachchi taani intte sinttan anjuwaanne qanggettaa wottais.

²⁷ Taani hachchi inttena azaziyo GODAA intte Xoossaa azazota naagikko, intte anjjettana.

²⁸ SHin taani inttena hachchi azaziyo GODAA intte Xoossaa azazota naagennan ixxidi, intte eribeenna hara xoossatuyyo goinnanau a ogiyaappe wora simmikko, intte qanggettana.

²⁹ GODAI intte Xoossai intte laattanau biyo biittaa inttena gelissiyo wode, anjuwaa Gariizaana Deriyan qanggettaakka Eebaala Deriyaa bollan awaajjite.

³⁰ Ha naa77u dereti Yorddaanoosa SHAafaappe hefinttaara ogiyaappe arggo baggan, Aaraban de7iya Kanaanetu biittan de7oosona; eti qassi Gelggala katamaa sinttan de7iya anjjettida Moore mittaassikka matan de7oosona.

³¹ Intte ha77i GODAI intte Xoossai intteeyyo immiyo biittaa laattanau Yorddaanoosa SHAfaa pinnana haneeta. Intte he biittaa ekkidi yan de7iyo wode,

³² taani hachchi intteeyyo immiyo awaajotanne higgeta ubbaa minttidi naagite.

12

Asai Goinniyo Mexi Issi Sohuwaa

¹ “Intte laattanaadan, GODAI intte aawatu Xoossai intteeyyo immido biittan intte de7ido keenan ubban intte balennan oottana awaajotinne higgeti, hageeta.

² Intte laattiyo kawotettati deriyaa bollan, keraa bollaaninne mittatu xaphuwan bantta xoossat-ussi goinniyo sohota ubbaa muleera xaiisite.

³ Eti yarshshiyo sohota kolite; eta goinniyo shuchchatakka mentterettite; Asheero giyo eta xoossee misiliyaa taman xuuggite; masettida eta xoossatu misileta xaiisite; eta sunttatakka he sohotuppe quccirggite.

⁴ “GODAU, intte Xoossau eti bantta xoossau goinniyoogaadan goinnoppite.

⁵ GODAI intte Xoossai zare ubbai de7iyoosaappe ba sunttai hegan xeesettanaadan doorido sohuwaa koyite. He sohuwaa intte baanau koshshees.

⁶ Intte intte xuuggiyo yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, intte asirataa, intte imuwaa, intte shiiquwaa, intte dosidi immiyo imuwaa, intte mehiyaanne dorssaappe bairaa he sohuwaa ehiite.

⁷ Hegan GODAI intte Xoossai de7iyoosan intte maana; qassi intte kushee oottidoban ubbaaninne GODAI intte Xoossai inttena anjjidoban intte ufaittana.

⁸ “Ha77i hagan intte sheneegaa oottiyoogaadan, he wode hegaadan oottekkteta.

⁹ Aissi giikko, GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo shemppi biittaa biron gakkiichchibeekekta.

¹⁰ SHin intte Yorddaanoosa pinnidi, GODAI intte Xoossai immiyo he biittaa laattidi, intte yan ut-tana. Inttena dooddida morkketuppe inttena i shemppissiyo gishshau, intte woppu giidi hegan de7ana.

¹¹ He wode GODAI intte Xoossai ba sunttai hegan xegettanaau doorido he sohuwaa,

taani inttena azaziyoooba ubbaa, xuuggiyo yarshshuwaa, hara yarshshuwaa, intte asirataa, intte imuwaanne intte shiiqqido shiiqo ubbaa hegau eheeta.

¹² Intte, intte attumanne macca naati, attumanne macca ashkkaratinne inttenaara laata ekkibeenna inttekataman de7iya Leewatuurakka issippe hegan GODAA intte Xoossaa sinttan ufaittite.

¹³ Intte xuuggiyo yarshshuwaa intte koyidosan awaaninne coo yarshshennaadan naagettite.

¹⁴ Intte intte zareti de7iyo soho ubbaappe is-suwan, GODAI doorido sohuwan intte xuuggiyo yarshshuwau yarshshite; taani inttena azaziyoooba ubbaakkha hegan oottite.

¹⁵ “SHin intte de7iyoosan awaaninne intte mehiyaappe GODAI inttena anjidoogaatto shukkidi miite; wogan geeshsha asa gidin woikko geeyenna asa gidinkka ubbaikka gaaraa ashuwaanne genessaa ashuwaa miyoogaadan, intte mehiyaappe shukkidi miite.

¹⁶ SHin suuttaa haattadan sa7an gussiteppe at-tin mooppite.

¹⁷ “Intte intte kattaappe, woiniyaappenne zatiyaappe immiyo asirataa, intte mehiyaappenne dorssaa wudiyaappe bairaa, GODAU immanau shiiqqidobaa ubbaanne intte intte dosan coo immiyo imuwaa ubbaa intte de7iyo heeran mulekka mooppite.

¹⁸ SHin intte, intte attumanne macca naati, intte attumanne macca ashkkaratinne inttekamatun de7iya Leewatuurakka issippe, GODAI intte Xoossai doorido sohuwan GODAA intte Xoossaa sint-

tan ha yarshsho ubbata miite; hegan intte daafuran shiishshidoban GODAA intte Xoossaa sinttan ufaittite.

¹⁹ Intte intte biittan de7iyo laitta ubban Leewata shenehoo geennaadan naagettite.

²⁰ “I intteeyyo gelido qaalaadan GODAI intte Xoossai intte zawaan aassiyo wode, inttene ashuwaa maanau koshshiyo wode, intte koyido keenaa miite.

²¹ SHin GODAI intte Xoossai ba suntai hegan xeesettanaadan doorido he issi sohoi intteeyyo haakkikko, GODAI intteeyyo immido intte mehiyaa woi dorssaa wudiyaappe augaa gidinkka, ta inttene azazidoogaadan, intte koyido keenaa intte kataman shukkidi miite.

²² Wogan geeshsha asa gidin, woi geeyennaa-gaa gidinkka, ai asikka gaaraa gidin, genessaa ashuwaa kase miyoogaadan mo.

²³ SHin suuttai de7iyo ashuwaa meennaadan naagettite; aissi giikko, shemppoi suuttan de7ees; hegaa gishshau, de7uwaa ashuwaara mooppite.

²⁴ Suuttaa haattadan biittan gussiteppe attin uyoppite.

²⁵ Intte GODAA sinttan intte lo77obaa oottiy-oogee inttessi, intteppe guyyiyan, intte naatus-sikka lo77o gidana mala, suuttaa uyoppite.

²⁶ “SHin intte GODAAYYO dummayidobaanne shiiqqidobaa ekkidi, GODAI doorido sohuwau bite.

²⁷ Biidi intte xuuggiyo yarshshuwaa, ashuwaanne suuttaa, GODAASSI, intte Xoossaassi, yarshshiyoon shiishshite; intte yarshshuwaa suuttaa GODAASSI, intte

Xoossaassi, yarshshiyoosaa matan gussite; gussidi ashuwaa intte miite.

²⁸ Taani inttena azaziyo wogaa minttidi naagite; hegaa oottikko, intteyyoonne intte naatuyyo lo77o gidana; aissi giikko, intte likkebaanne GODAA intte Xoossaa ufaissiya lo77obaa ooteteeta.

Eeqa Misilessi Goinnennaadan Imettida Seeraa

²⁹ “Intte laattanau biyo kawotettsaa GODAI intte Xoossai intte sinttappe xaissiyo wodenne inttekka eta biittaa laattidi de7iyo wode,

³⁰ eti intte sinttappe xayiichchin intte eta kaallanau, eta piriyan ohettennaadan naagettite; ‘Nuunika etadan goinnanau, ha kawotettati bantta xoossatussi waati goinniyoona’ yaagidi, kaalli oichchennaadan naagettite.

³¹ Eti bantta xoossatussi goinniyo wode, GODAI ixxiyo tunaba ubbaa oottiyo gishshau, intte GODAASSI, intte Xoossaassi, hegaadan goinnanau bessenna. Aissi giikko, eti harai atto bantta yelido attumanne macca naata bantta xoossatussi yarshshidi, taman xuuggosona.

³² “Simmi intte ta inttena azazidoogaa ubbaa oottite; a bolli aibanne gujjoppite; appe aibanne pacissoppite.

13

¹ “Intte giddon hananabaa yootiyaagee woikko aimo birshhiya asi denddidi, malaataanne maalaalissiyaabaa oottikko,

² i yootido malaatai woikko maalaalissiyaabai tumu gididi polettin, i inttena, ‘Ane kase intte erenna hara xoossatussi goinnoos’ yaagikko,

3 intte a mulekka siyoppite. Intte a kumetta wozanaappenne kumetta shemppuwaappe GODAA intte Xoossaa dosiyaakkonne giidi, inttena i paaccanau hegaa oottees.

4 GODAA intte Xoossaa kaallite; ayyo yayyite; a azazuwaa naagite; a qaalaakka siyite; ayyo goin-nite; appe duuxxoppite.

5 Inttena Gibxxeppe kessidi, aillettetaappe inttena wozida GODAA intte Xoossaa bolli intte makkalanaadan tamaarissiya hananabaa yootiyaagaa, woikko aimuwaa birshshiyaagaa worite; hegaa mala asi inttena GODAA intte Xoossaa azazuwaappe wora baanaadan oottiyo gishshau, hegaa malaa woridi, iitaa intte giddoppe diggite.

6 “Harai atto ne aayee na7ai ne ishai, ne attumanne macca na7i, ne siiqyo ne machchiyaa, woikko ne siiqo laggee nena, ‘Hindda, kase neeninne ne maizza aawati goinni erenna xoossaassi goinnana’ giikko,

7 biittau ha gaxaappe ya gaxaa gakkanaashin de7iya, ne yuusho ubban mataaninne haahuwan de7iya asai ubbai goinniyo xoossatussi, ‘Hindda biidi etau goinnana’ giidi balettikko,

8 au eeno gooppa; i giyoogaakka siyoppa. Ayyo qarettada a guyye ashshoppa;

9 a woranau koshshees. A woranau kiro ne doomma; hegaappe guyyiyan, asai ubbai ba kushiyaa a bolli wottidi woro.

10 I haiqqana gakkanaashin, shuchchan cad-dite; aissi giikko, i inttena Gibxxe biittaappe, aillettetaa keettaappe kessida GODAAPPE, intte Xoossaappe, inttena shaakkanaau koyiis.

¹¹ Israa7eela asai ubbai hegaa siyidi yayyana; qassi hegaa mala iitabaakka naa77antto intte giddon ooninne oottenna.

¹² “GODAI intte Xoossai intte de7anaadan im-miyo katamaappe issuwan intte de7iyo wode,

¹³ intte asaa giddon iitati denddidi, asaa, ‘Hind-dite! Biidi intte erenna xoossatussi goinnoos’ yaagidi balettiyoogaa siyikko,

¹⁴ he yohuwaabaa oichchite; minttidi qorite. Qorin he intte giddon tunabai oosettidoogee tuma gidikko,

¹⁵ he kataman de7iya asa ubbaa mashshaa qaran wurssite; he katamaanne an de7iya mehiyaarakka ashshennan xaissite.

¹⁶ He katamaappe intte ekkido omoodo ubbaa katamaa dabaabaa shiishshite. SHiishshidi he katamaanne a omooduwaa ubbaa GODAAYYO, intte Xoossaayyo, xuuggiyo yarshsho oottidi wurssi xuuggite. I merinaukka naa77antto keexettenna; laalettida soho gididi, he sohoi attana.

¹⁷ Hirima geetettida miishshaappe aibinne intte kushiyen beettoppo. Yaatikko, GODAI ba wolqqaama hanqquwaappe simmidi, inttena maarana; i intteyyo qarettana. Kase intte maizza aawatuyyo caaqqido maachchaadan, intte qoodaa darissana.

¹⁸ Aissi giikko, taani hachchi inttena azaziyo azazo ubbaa intte naagiyooGAN GODAASSI, intte Xoossaassi azazettikko, qassi GODAA intte Xoos-saa sinttankka likke gidiyaabaa oottikko, he gi-idobai intteyyo tumu polettana.

14

Yeeho Wode Oottanau Bessenna Meezeta

¹ “Intte GODAA intte Xoossaa naata; intte haiqqida asau inttena gom77oroppitenne sintta bagga huuphiyaa meedoppite.

² Aissi giikko, intte GODAASSI, intte Xoossaassi, geeshsha asa; GODAI inttena ba asa gidanaadan, biittan de7iya asa ubbaappe dooridi wottiis.

Miyo Meheta Do7atanne Meenna Meheta Do7ata

³ “Intte tunabaa aibanne mooppite.

⁴ Intte maana mehetinne do7ati hageeta; booraa, dorssaa, deeshshaa,

⁵ genessaa, dogaa, wushaa, wora deeshshaa, cofoshuwaa, gaaraanne deriyaa dorssaa.

⁶ Qinccafilee wuri phalqqettidoogeeta, waammotiya mehetanne do7ata ubbaa miite.

⁷ SHin waammotiyaageeta gididi, qinccafilee phalqqettibeennaageeta mooppite; hegeetikka gaameelaa, harbainnuwaanne guppalliyyaa. Hageeti waammotoosona; shin eta qinccafilee phalqqettibeenna gishshau, eti intteyyo tuna.

⁸ Gudunttaikka qinccafilee phalqqetta gidikkonne waammotenna gishshau, i intteyyo tuna. A ashuwaa mooppite; a bautaakka bochchoppite.

⁹ “Haatta giddon de7iya meretatu ubbaappe intte maanaageeti hageeta; moliyaagaa mala qeefenne poqoi de7iyo ubbaa miite.

¹⁰ SHin moliyaagaa mala qeefenne poqoi bainna augaanne mooppite. Hegeeti intteyyo tuna.

¹¹ “Geeshsha gidida kafo ubbaa miite;

¹² shin kafotuppe intte meennaageeti hageeta: argganttaa, bazzo ankkuwaa, karetta ankkuwaa,

¹³ golluwaa, xingga zare ubbaa,

¹⁴ qooraase zare ubbaa,

¹⁵ yanchchaa, cancciya guttuwaa, haatta kafuwaan, gace zare ubbaa,

¹⁶ qeeri guttuwaa, wogga guttuwaa, haatta kuttuwaa,

¹⁷ bazzo guttuwaa, yindduwaa, ganggaanuwaa, adussa qooree de7iyo haatta kafuwaan,

¹⁸ saabissaa giyo kafo zare ubbaa, jinjilaatiyaanne wurkkaawurkkuwaa.

¹⁹ Qefeera de7iya qeeri meretati ubbai intteyyo tuna; eta mooppite.

²⁰ SHin he qefeera de7iyaabatuppe geeshsha gidiyaageeta miite.

²¹ “Intte GODAASSI, intte Xoossaassi, geeshsha asa gidiyo gishshau, bautidabaa ubbaa aibanne mooppite. Hegaa intte kataman de7iya beteti maanaadan etau immanau danddayeeta; woikko hara biittaa asassi baizzanau danddayeeta.

“Deeshsha maraa a aayee maattan doissoppa.

Asirataa Kessiyo Wogaa

²² “Intte intte gadeppe laittan laittan gakkiya katta aife ubbaappe asirataa kessite.

²³ Intte ubba wode, GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyiyoogaa tamaarana mala, i ba sunttai xeesettana mala doorido sohuwan, GODAA intte Xoossaa sinttan, intte kattaa, woiniyaa eessaanne zaityaa asirataa, intte dorssaappen mehiyaappe baira yelettidaaga hegan miite.

²⁴ GODAI intte Xoossai ba sunttai xeesettana mala doorido sohoi, intte de7iyoosaappe keehi haaho gidikko, GODAI inttena anjana mala, intte intte asirataa yaa tookkanau danddayennan ixxikko,

²⁵ baizzite; baizzidi he miishshaa kushiyan oiqqidi, GODAI intte Xoossai doorido sohuwaa biite.

²⁶ Biidi he miishshan intte koyidobaa augaanne, miizza gidin, dorssa gidin, woine eessaa gido, woikko hara mino ushshaa, woikko hara intte koyiyobaa aibanne shammidi, inttenne intte so asai ubbai GODAA intte Xoossaa sinttan hegaa miitenne ufaittie.

²⁷ “Hegaa intte oottiyo wode, intte kataman de7iya Leewata dogoppite; aissi giikko, eti inttenaara shaakki ekkido hara laati baawa.

²⁸ Heezzantta laittan laittan ubba wode, intte katta asirataa ehiidi, intte kataman shiishshite.

²⁹ Hegaa intte kataman de7iya inttenaara shaakki ekkido, hara laati bainna Leewati, beteti, aawi bainna naatinne am77e maccaasati yiidi moona; miidikka kallona. Yaatikko, intte oottiyo intte kushiyaa ooso ubban GODAI intte Xoossai inttena anjana.

15

Laappuntta Laittaa (Wogaabaa 25:1-7)

¹ “Laappuntta laittaa laittaa wurssettan intteppe tal77idaageetuyyo eta acuwaa maarite.

² Intte acuwaa maarana wogai hagaa: ba lagge Israa7eeliyaayyo tal77ida ai asinne he

acuwaa maaro. GODAA maarotettai awaajettido gishshau, tal77idaagee ba lagge Israa7eelassi woikko ba ishaassi tal77idobaa oichchoppo.

³ Hara biitta asau intte tal77ido acuwaa ekkanau danddayeeta; shin intte intte zaretussi tal77idobaa ubbaa maarite.

⁴⁻⁵ “Intte GODAA intte Xoossaa qaalaassi azazettikko, taani hachchi inttena azaziyo azazo ubbaa balennan oottikko, intte giddon issi asinne hiyyeesenna. Aissi giikko, intte laattanaadan GÖDAI intte Xoossai inttessi aqo oottidi immiyo biittan GÖDAI inttena anjjana.

⁶ GÖDAI intte Xoossai intteyyo giidoogaadan, i inttena anjjana; daro kawotettai intteppe tal77ana; shin intte issuwaappenne tal77ekketa. Qassi intte kawotettata haarana, shin issoinne inttena haarennna.

⁷ “GÖDAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan de7iya qeeri katamatuppe augaaninne de7iya intte lagge Israa7eelatu giddon issi asi hiyyeesikko, ayyo meqettaa iitoppite; qassi intte kushiyakka shiishshi ekkoppite.

⁸ Intte kushiyaa ayyo birshhite; a koshshiyaabaa aibanne ayyo tal77ite.

⁹ ‘Acuwaa maariyo laappuntta laittai matis’ gaada, hiyyeesa Israa7eelaa iita aifiyan xeellada, ayyo aibanne tal77iyoogaa digganau iita qofai ne wozanan gelennaadan naagetta. Hegee xayikko, i neeppe GODAU waassana; hegee neeyyo nagara gidana.

¹⁰ Neeni ayyo coo imma; neeni ayyo immiyo wode, ne wozanan aissi immiyaanaa gooppa; yaatikko, intte ooso ubban, intte oiqqidoban yed-

hdhidoban ubban GODAI intte Xoossai inttene anjana.

¹¹ He biittan ubba wodekka hiyyeesi xayenna gishshau, taani nena Israa7eelatuyyo, ne biittan de7iya hiyyeesatuyyoonne metootanchchatuyyo keha gidanaadan azazais.

*Ailleta Wottiyo Maaraa
(Kessaabaa 21:1-11)*

¹² “Neeni attuma gidin macca gidin, ne dabbo Israa7eela asa aille oottada shammikko, i neeyyo usuppu laittaa ootto; laappuntta laittan aillettetaappe kessa yedda.

¹³ Neeni aillettetaappe a kessa yeddiyo wode, mela kushe yeddoppa.

¹⁴ Neeni ne wudiyappa, ne audiyaappenne ne woiniyaa gum77iyoosaappa ayyo kehatettan imma; GODAI ne Xoossai nena anjidoogaa keenaa ayyo imma.

¹⁵ Inttekka Gibxxe biittan kase aille gididoogaanne GODAI intte Xoossai inttene yaappe wozidoogaa dogoppite. Taani inttene hachchi azaziyoogee hegaassa.

¹⁶ “SHin he ailee nenanne ne keetaa asaa dosido gishshaunne nenaara ayyo de7oi lo77o gidiyo gishshau, ‘Taani ne sooppe kiyada biikke’ yaagikko,

¹⁷ pengge a efaada, goottaa ekkada, a haittaa lukka. Yaatobare i neeyyo merinaukka aille gidaa. Qassi aille gidiya maccaarissikka hegaadan ootta.

¹⁸ A neeni aillettetaappe kessa yeddiyo wode, neeni qohettidabaadan qoppoppa; aissi giikko, i ha usuppu laittaa giddon kerau oottiyaabi

oottiyoogaayyo dakko daruwaa neeyyo oottiis. Hegaa gishshau, neeni oottiyooban ubban GODAI ne Xoossai nena anjjana.

Miizzainne Dorssai Yeliyo Baira Marata

¹⁹ “Neeni ne mehiyaappenne ne dorssaa wudiyaappe baira yelettida attumaagaa ubbaa GODAASSI, ne Xoossaassi, dummay. Ne dummayido mehiyaappe baira yelettidaagaa aibiyyonne go7ettoppa; ne dorssaa wudiyaappe baira yelettidaagaa ikisiyaakka meedoppa.

²⁰ Neeninne ne so asai GODAI dooriyo sohuwan GODAA intte Xoossaa sinttan hegeeta laittan laittan miite.

²¹ SHin ne yarshshiyo mehiyaa bollai tillana xayikko, i silidaba woikko qooqe gidikko, woikko qassi hara iita boree a bollan de7ikko, hegaa GODAASSI, ne Xoossaassi, yarshshoppa.

²² Hegaa intte de7iyo intte kataman miite; wogan geeshsha asa gidin, woi tuna asa gidinkka genessaanne gaaraa ashodan mo.

²³ SHin intte a suuttaa haattadan sa7an gusiteppe attin, mooppite.

16

Paasikaa Baalaa (Kessaabaa 12:1-20)

¹ “Abiiba aginan GODAA intte Xoossaa Paasikaa Baalaa bonchchite; aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttena Abiiba aginan qammi Gibxxeppe kessiis.

² Intte dorssaa wudiyaappenne mehiyaa wudiyaappe GODAI ba suntai xeesettanaadan

dooriyo sohuwan, GODAASSI, intte Xoossaassi, Paasikaayyo yarshshite.

³ He yarshshuwaa intte miyo wode, irshshuwaa yeggi uukkido oittaara mooppite; shin laappun gallassaa kumettaa irshsho yeggibeenna oittaara miite. Intte Gibxxeppe eesuwan kiyido gishshaunne intte de7iyo laitta ubban intte Gibxxeppe kiyido gallassaa hassayanaadan, he metuwaa oittaa miite.

⁴ Intte biittan ubban laappun gallassau aiba irshshoinne beettoppo. Qassi intte koiro gallassa omarssi yarshshido ashuwaappe maalladossi aib-inne attoppo.

⁵ “Intte Paasikaa yarshshuwaa GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo ai katamaaninne coo shukkoppite.

⁶ GODAI intte Xoossai ba sunttai xeeset-tanaadan dooriyo sohuwan intte Paasikaa yarshshuwaa shukkite; qassi awai wulliyo wode intte Gibxxeppe kiyido gishshau, he saatiyan shukkite.

⁷ GODAI intte Xoossai dooriyo sohuwan, hegan kattidi miite; yaatidi sa7ai wonttiyo wode, intte soo soo biite.

⁸ Usuppun gallassa kumettaa irshshuwaa yeg-gibeenna oittaa miite; laappuntta gallassan GO-DAAYYO, intte Xoossaayyo, goinnanau geeshsha yaa7aa shiiqite; he gallassi aiba ooosonne oottop-pite.

*Saaminttatu Baalaa
(Kessaabaa 34:22; Wogaabaa 23:15-21)*

9 “Intte kattaa cakkanaau koiro doommido wodiyaaappe doommidi, laappun saaminttaa kumetaa goodite.

10 Yaatidi GODAI intte Xoossai inttenu anjji-doogaa keenaa intte intte dosan coo immiyo imuwwaa ehiidi, GODAAYYO, intte Xoossaayyo, Saaminttu Baalaa bonchchite.

11 Hegan intte, intte attuma naati, intte macca naati, intte attuma ashkkaratinne intte macca ashkkarati, intte katamatun de7iya Leewati, beteti, aawu bainna naatinne intte giddon de7iya am77eti ubbai GODAI intte Xoossai ba suntai xeesettanaadan dooriyo sohuwan, ufaittite.

12 Intte Gibxxe biittan aille gididoogaa has-sayidi, ha wogaa balennan naagite.

*Daase Baalaa
(Wogaabaa 23:33-43)*

13 “Intte audiyaappe intte kattaa, qassi woiniyaa yedhdhiyoosaappekka intte woiniyaa shiishshidoogaappe guyyian, laappun gallassaa Daase Baalaa bonchchite.

14 Intte, intte attuma naatinne macca naati, intte attuma ashkkaratinne macca ashkkarati, intte katamatun de7iya Leewati, beteti, aawu bainna naatinne am77eti ubbai ha baalan keehi ufaittite.

15 GODAI dooriyo sohuwan laappun gallassaa GODAASSI, intte Xoossaassi, baalaa bonchchite; aissi giikko, intte ubbaikka issippe ufaittana mala, intte aifissidoban ubbaaninne intte kushee oottiy-ooban ubban GODAI intte Xoossai inttenu anjana.

16 “Intte biittan attuma asa gidida ubbai laittan heezzutoo, Oittaa Baalaa wode, Saaminttu Baalaa wodenne Daase Baalaa wode, GODAA intte

Xoossaa sinttan i dooriyo sohuwan beetto. Eti GODAA sintti yiiddi, mela kushe yooppona.

¹⁷ GODAI intte Xoossai anjjidoogaa keenaa ubbaikka ba danddyioogaa keenaa immo.

Xillo Pirddaa Pirddiyooogaa

¹⁸ “Intte zaretu ubbaassi GODAI intte Xoossai immiyo katamatun ubban intte daannatanne halqata sunttite; etikka asaassi xillo pirddaa pirddona.

¹⁹ Xillo pirddaa geellayoppite; som77uwaa xeellidi maaddoppite. Maganxxaa ekkoppite; aissi giikko, maganxxai aadhdhida eranchchatu aifiyaakka qooqissidi, xillotu qaalaakkha geellayees.

²⁰ Intte de7uwan de7ana malanne GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa intte laattana mala, xillo pirddaa pirddite.

²¹ “Intte GODAAYYO, intte Xoossaayyo, keexxiyo yarshshiyosaa matan Asheero giyo xosseessi mittaappe merettida misiliyaa malaa aibanne es-soppite.

²² Intte GODAI intte Xoossai ixxiyo goinniyo shuchchaa intteyyo essoppite.

17

¹ “GODAASSI, intte Xoossaassi, tilla bollaara de7enna mehiyaa, woikko intte dorssaa yarshsho oottidi shiishshoppite; hegee a sinttan sheneyiyaabaa.

² “GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo kata-matuppe augankka attuma gidin macca gidin a maachchaa kolidi, GODAA intte Xoossaa sinttan iitaa oottida asi intte giddon beettikko,

³ qassi ta azazuwaan menttidi, hara xoossatuyyo goinnida uri, awaassi, woikko aginaassi, woikko saluwaa xoolinttetussi goinnida uri de7ikko,

⁴ hegaa malabaa intte siyikko, he yohuwaa minttidi qorite. Intte qorin, hegaa mala tun-abai Israa7eela giddon oosettidoogee tumanne geeshsha gidikko,

⁵ he iitaa oottida bitaniyaa woikko mishiriyo intte katamaappe gaxi kessidi, shuchchan caddidi worite.

⁶ He woriyo asi haiqqanau bessiyoogee naa77u woikko heezzu markkai markkattiina gido; issi asa markkaa qaalan ai asinne haiqqoppo.

⁷ A woranau markkati kiro shuchchan a caddona; eta kaallidi asai ubbai a caddo. Hegaadan oottidi, iitaa intte giddoppe diggite.

⁸ “Intte intte katamatun pirddanau keehi de-exxiya shemppo mooto gidin, shochcha masuntta mooto, woikko qassi tau bessees giyo aqo mooto gidinkka denddikko, he wode intte GODAI intte Xoossai doorido sohuwaa ehiite.

⁹ Hegan Leewatuppe qeese gidiyaagaakkonne he wodiyan daanna gididi pirddiyaagaakko shishshite; he yohuwaa eti pirddana.

¹⁰ GODAI doorido sohuwan eti pirddi-doogaadan oottite; eti pirddidoogaappe ashshennaadan naagettite.

¹¹ Eti inttena tamaarissido higgiyaadaaninne eti yootido pirddaadan oottite; eti pirddido pird-daappe ushachchinne haddirssi ainne sher77i gooppite.

¹² Hegan GODAASSI, intte Xoossaassi, oottiya daannaassi, woikko qeesiyaassi azazetennan

ixxidi, otorettiya asi de7ikko, he asi haiqqa; hegaadan oottidi, iitaa Israa7eela giddoppe diggite.

¹³ Hegaappe guyyiyan hegaa siyidi, asai ubbai yayyana; naa77antto otorettena.

Kawo Xeelliya Wogata

¹⁴ “GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa laattidi, yan de7uwaa doommiyo wode, intte yushuwan de7iya kawotettatuugaadan, inttekka, ‘Ane nuunikka nu bollan kawuwaa kawoyoos’ yaagidi qoppikko,

¹⁵ intte kawoyanaagee GODAI intte Xoossai intteyyo dooridoogaa gidiyoogaa erite. Hegeekka intte asaa giddoppe doorettidaagaa gidoppe attin, hara biittaa asa intte bolli kawoyoppite.

¹⁶ He kawai paraa daruwaa shiishshanau bessenna; qassi asaikka paraa corayanau naa77antto Gibxxe simmanaadan oottoppo. Aissi giikko, GODAI, ‘He ogiyaara naa77antto mulekka simmoppite’ yaagiis.

¹⁷ A wozanaa balettennaadan, kawai cora maccaasaa ekkoppo. Worqqaakka biraakka darii shiishshoppo.

¹⁸ “I ba kawotettaa araatan uttiyo wode, Leewa zare gidiya qeeseti naagiyo maxaafaappe ha higgiyaa duuqqidi bau ekko.

¹⁹ I ha higgiyaa qaalaanne wogaa naagiyogaaninne eta oottiyoogan GODAASSI, ba Xoossaassi, yayyiyoga tamaarana mala, ha maxaafai aara de7o; ikka ha maxaafaa ba de7o laittan ubban nabbabo.

20 Yaatikko, i ba wozanan, ‘Taani ta laggetuppe aadhdhais’ giidi ba ishanttu bolli otorettenna. Ikka Xoossaa higgiyaappe haddirssinne ushachchi geenna. I ba kawotettan aduqqidi de7ana; a naatikka Israa7eela biittan kawo gidana.

18

SHAAHUWAN QEESETA GAKKIYAABAA

1 “Qeesetettan oottiya kumetta Leewa zaretussi Israa7eela giddon biittaa laatai baawa. Eti asai GODAASSI shiishshiyi taman xuuggiyo yarshshuwaappe miiddi de7iyoogee etau laata.

2 Etau eta ishanttu giddon laati de7enna; GODAI etau geppidoogaadankka i eta laata.

3 “Korimaa woikko dorssaa asai yarshshuwau shiishshidoogaappe qeesetussi bessiyaagee haga: missaa, naa77u bagga manggaagaanne ulo giddo ashuwaa etau immona.

4 Intte kattaappe, woiniyaappenne zaitiyaappe kiro gakkida aifiyaanne intte dorssaa ikisiyaappe bairattuwaa qeesetuyyyo immeeta.

5 Aissi giikko, etinne eta naati GODAA sunttan eqqidi, merinau qeese gididi oottana mala, intte zariyaa ubbaa giddoppe GODAI intte Xoossai eta dooriis.

6 “Leewa zare gidiya issi asi Israa7eela biittan ai katamaappenne denddidi, GODAI dooriyo sohuwau yiikko,

7 i biyoosan de7iya Leewati GODAA sinttan eqqidi oottiyoogaadan, ikka GODAA ba Xoossaa sinttan eqqidi ootto.

8 Qassi ba aawaa aquwaa baizzin, bana gakkiyaagaa ekkidaagaa gidikkokka, qeeseti go7ettiyoobaa ubbaa etaara likke shaakkidi ekko.

*Aihuda Gidenna Kawotettati Oottiyo
Meeziyaappe Naagettanaadan Imettida Seeraa*

9 “GODAI intte Xoossai intteyyo immido biittaa geliyo wode, he biittan de7iya asai oottiyo tuna oosuwaa oottoppite.

10 Ba attuma na7a woikko macca na7a yarshshossi giidi, taman xuuggiya ai asinne intte giddon beettoppo. Bitiyaabi, maracce xeelliyaabi, murunniyaabinne qaadaa odiyaabi qassi intte giddon de7oppo.

11 Daggamiyaagee, ayyaanata xeegiyaagee, shareechchiyaageenue haiqqida asaa ayyaanaa xeegiyaagee intte giddon de7oppo.

12 Hegaa malabaa oottiya ai asinne GODAA matan ixettida asa. Eti hegaa mala tunaa oottiyo gishshau, GODAI intte Xoossai he kawotettsaa intte sinttappe gooddana.

13 SHin intte GODAA intte Xoossaa sinttan kumetta boree bainnaageeta gidite.

Xoossai Hananabaa Yootiyaagaa Kiittana Gi-dobaa

14 “Ha intte laattanau biyo biittan de7iya kawotettati murunniyaageetinne maracciyya xeelliyaageeti odiyoogaa siyyiagaete. SHin intte hegaa oottennaadan GODAI intte Xoossai inttena teqqiis.

15 GODAI intte Xoossai, intte zariyaa giddoppe, ta mala hananabaa yootiyaagaa intteyyo denttana. Intte i giyoogaa siyite.

16 Intte Siinaa Deriyaa bollan shiiqido wode, GODAA intte Xoossaan haagaadan yaagidi oichchideta; ‘Nuuni haiqqennaadan, GODAA nu Xoossaan cenggurssaa zaari siyokko; qassi ha wolqqaama tamaakka naa77antto be7okko’ yaagideta.

17 “GODAI tau haagaadan yaagiis; ‘Eti giidobaa ubbaa likke giidosona.

18 Taani eta zaretu giddoppe, ne mala hananabaa yootiyaagaa etayyo denttana; denttada ta qaalaa a doonan wottana; ikka taani a azaziyo ubbaa etayyo yootana.

19 I ta sunttan yootiyo ta qaalaa siyenna ooissinne haluwaa taani kiyana.

20 SHin ta azazabeennaagaa xalidi ta sunttan yootiyaagee woikko hara xoossatu sunttan yootiya he hananabaa yootiyaagee haiqqa’ yaagiis.

21 “Intte, ‘Hananabaa yootiyaagee yootiyo qaalai Xoossaappe gidennaagaa aibin shaakki eranee?’ yaagikko,

22 he hananabaa yootiyaagee GODAA sunttan yootin, i yootido qaalai polettennan ixxikko, hegee GODAI yootibeenna qaala gidiyoogaa ereeta. He hananabaa yootiyaagee wordduwan yootido gishshau, au yayyoppite.

19

*Baqatidi Attiyo Katamata
(Qoodaabaa 35:9-34; Yaasu 20:1-9)*

1 “GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan de7iya kawotettaa xaissiyo wode, qassi inttekka

eta gooddidi, eta katamatuuninne eta keettatun de7uwaa doommiyo wode,

² GODAI intte Xoossai laata oottidi immiyo biittan de7iya katamatuppe heezzu katamata intteyyo dummayite.

³ GODAI intte Xoossai intteyyo laata oottidi immiyo biittaa heezzu kessidi shaakkite. Yaatidi asa worida ooninne he katamatukko baqatanaadan ogiyaa giigissite.

⁴ “Issi asi kase morkketetti bainnan de7ishin, erennan ba shooruwaa worikko, i he katamatuppe issuwau baqatidi, ba shemppuwaa ashsho.

⁵ Naa77u asi mittaa qanxxanau woraa bin, issoi mittaa qanxxishin, tuutiyaappe aifee koletti wodhdhidi hinkkuwaa worikko, he woridaagee ha heezzu katamatuppe issuwaa baqatidi, ba shemp-puwaa ashsho.

⁶ Qosetti attiyo katamai issuwaa xalla gidikko, woxxidi eesuhan gakkanau ogee aduqqido gaasuhan suuttaa achchiyaagee suulliya hanqquwan denddidi, yedetti gakkidi, haiqqanau bessennaagaa woranau danddayees; aissi giikko, i ba shooruwaa woridoogee kase morkketettai de7iyo gishshaassa gidenna.

⁷ Intte heezzu katamata dummayi wottanaadan, taani inttena hassayissidoogee hegaassa.

⁸ “GODAI intte Xoossai kase intte maizza aawatuuyyo caaqridoogaadan intte zawaan aassikko, qassi intte maizza aawatussi immana giido biittaa ubbaa intteyyo immikko,

⁹ ha heezzu katamatuppe hara heezzu kata-mata gujeeta. Hachchi taani inttena azaziy-oogaa ubbaa intte polikko, GODAA intte Xoossa dosikkonne i inttena tamaarissido ogiyan minnidi de7ikko, ha biittai intteyyo imettana.

¹⁰ Hegaa oottikko, GODAI intte Xoossai laata oottidi intteyyo immiyo biittan geeshsha asa su-ut tai gukkenna; qassi inttekka suuttaa gussiyo nagaraappe atteeta.

¹¹ “SHin issi asi ba shooruwaa ixxidi, zuggi naagidi a wordi, ha katamatuppe issuwau baqatikko,

¹² a katamaa cimati i baqatido katamaappe ki-it ti ehiissidi, haluwaa kiyanau a koyiyaagau aatti immona.

¹³ Ayyo ainne qarettoppite; intteyyo ubbabai lo77o gidana mala, geeshshaa suuttaa gussiyyaa-gaa Israa7eela giddoppe xaissite.

Beni Zawata

¹⁴ “GODAI intte Xoossai intte laattanaadan im-miyo biittan, beni asai essido ne shooruwaa biit-taa zawaal shoddoppa.

Markkatubaa

¹⁵ “Issi asa mooranchcha gaanau issi markka xalaalai gidenna. Naa77u woikko heezzu markkai markkattin, he mootoi pirdettanau koshshees.

¹⁶ “Issi asi haraa wordduwan mootanau dend-dikko,

¹⁷ he mootiyaageenne mootettiyaagee naa77aikka GODAA sinttan, qeesetu sinttaaninne he wode pirddiya daannatu sinttan eqqona.

18 Yaatobare daannati he yohuwaa minttidi qorona; qorin he mootiyaagee ba ishaa word-duwan mootidoba gidikko,

19 i he mootuwan ba ishaa qaxxayissanau qoppido qixaatiyaa bau qaxxayetto; hegaadan oot-tidi, hegaa mala iitaa intte giddoppe diggite.

20 Yaatikko, hara asai hegaa siyidi yayyana; hegaa mala iita oosuwaa naa77antto oottenna.

21 Hegaa mala iitaa oottidaagau ainne qarettoppite; shemppo woridaagee haiqqa; aife gishshaa aife; achcha gishshaa achcha; kushe gishshaa kushe; gede gishshaakka gede.

20

Olaabaa

1 “Intte morkkiyaara olettanau biyo wode, eta parati, paraa gaaretinne eta olanchchati intteppe darin be7idi, etau yayyoppite; aissi giikko, inttena Gibxxeppe kessida GODAI intte Xoossai inttenaara de7ees.

2 Intte olaa doommanaappe kasetidi, qeesee sinttau aadhdhidi hagaadan yaago;

3 ‘Inttenoo Israa7eela asatoo, siyite; intte hachchi intte morkkiyaara olettanau haneeta. Simmi intte wozanai dagammoppo; yayyoppite; eta sinttan kokkoroppitenne shabbirettoppите.

4 Aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttenaara biyo gishshau, intte morkkiyaa olidi, intteyyo xoonuwaa immana’ yaago.

5 “Ola gadaawati eta hagaadan yaagona; ‘Ooratta keetaa keexxidi gelibeenna asi de7ikko, i ha olan haiqqin, hara asi a keetaa gelennaadan, i soo simmo.

⁶ Woikko woiniyaa tokkidi, a aifiyan ufaittibeenna uri de7ikko, i ha olan haiqqin, hara asi a woiniyaa aifiyan ufaitennaadan, i ba soo simmo.

⁷ Maccaasa giigissidi ekkibeenna asi de7ikko, i ha olan haiqqin, hara asi o machchennaadan, i ba soo simmo' yaagona.

⁸ "Gadaawati gujjidikka asaayyo hagaadan yaagona; 'Ha asaa giddon yayyiya asinne hirggiya asi ooninne de7ikko, i ba laggetu wozanaakkka yashshan seerissennaadan i ba soo simmo' yaagona.

⁹ Gadaawati hagaa asau yooti wurssiywo wode, citaassi citaassi ola gadaawata doorona.

¹⁰ "Issi katamaa olanau biidi intte akko matiyo wode, koirottidi saruhan eti kushiyaa immanaadan oichchite.

¹¹ Oichchin eti saruhan bantta kushiyaa immidi, bantta gimbbiyaa penggiyaa dooyidi inttena gelissikko, he kataman de7iya asai ubbai intteyyo haggazonanne deexo oosuwaa intteyyo oottona.

¹² SHin he katamaa asai intteyyo saruhan kushiyaa immennan ixxidi, inttenaara olau giigikko, intte he katamaa yuushuwaa dooddite.

¹³ GODAI intte Xoossai eta intteyyo aatti immiyo wode, he kataman de7iya attumaasa ubbaa mashshan wurssite.

¹⁴ SHin maccaasaa, naata, mehiyaanne katamaa giddon de7iya ubbabaa omoodo oottidi intteyyo ekkite. Qassi GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo intte morkketu omooduwan go7ettite.

¹⁵ Intte de7iyoosaappe haakkidi de7iya kamatatakka oiqqiywo wode, hegaadan ootteeta.

¹⁶ “SHin GODAI intte Xoossai intteyyo laata oot-tidi immiyo biittan shemppoora de7iyaabaa issi-banne ashshennan worite.

¹⁷ GODAI intte Xoossai azazidoogaadan, Hiteta, Amooreta, Kanaaneta, Parzzeta, Hiiwtanne Yaabuuusata wurssidi worite.

¹⁸ Hegee xayikko, eti bantta xoossatuyyo goiniyo tuna oosuwa intte oottanaadan inttena tamaarissana; hegan intte GODAA intte Xoossaa bolli nagaraa oottana.

¹⁹ “Katamaa oiqqanau yuushuwaa dooddi, daro gallassaa olettiiddi gam77iyo wode, an de7iya aifiyaa immiya mittaa kalttan qanxxoppite; eta aifiyaa miiteppe attin, eta qanxxoppite. Aissi giikko, intte yuushuwan dooddidi oliyoi asaappe attin, dembban de7iya mittaa gidenna.

²⁰ SHin intte eriyo aifiyaa immenna hara mit-tata qanxxidi, inttenaara olettiya katamai kund-dana gakkanaashin, hegan dooddiyo qatuwaa ke-exxite.

21

Worida Urai Erettibeenna Daafaa

¹ “Intte laattanaadan GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan, ooni woridaakko erenna ahai kunddidi beettikko,

² intte daannatinne intte cimati biidi, hegaa yuushuwan de7iya katamatuppenne he ahaappe gidduwan de7iya haahotettaa likkona.

³ Hegaappe guyyiyan, ahai kunddidosau matatiya katamaa cimati, oosuwaayyo gakkabeenna, i morggen qambbari wodhdhibeenna ussiyo ekkona.

⁴ Ekkidi goggiya haattai de7iyo goyettibeen-nasaanne zerettibeenna zanggaaraa efiidi, he ussee garbballyyaa mirqqidi menttona.

⁵ Yaatobare Leewa naati, qeeseti he sohuwaa issippe boona; aissi giikko, hagaa mala iita haiquwaanne mootuwaa shaakkidi pirddanau, GODAI intte Xoossai ba sinttan oottanau, ba sunttankka anjjanau eta dooriis.

⁶ Hegaappe guyyiyan, he ahai kunddidosau matattiya katamaa cimati ubbai, zanggaaran garbballyyaa mirqqidi worido ussee bolli bantta kushiyaa meecettiiddi, hagaadan yaagona;

⁷ 'Nu kushee ha suuttaa gussibeenna; nu aifeekka hagaa oottidabaa be7ibeenna.

⁸ Abeet GODAU, neeni wozido ne asaa, Israa7eela maara; ha geeshshaa suuttaa ne asaa bolli naaquo oottada quodoppa' yaagona. He suuttaa gishshau, etau atto geetettana.

⁹ Intte GODAA aifiyaa sinttan hegaadan oot-tidi, geeshshaa suuttai gukkido nagaraa intte gid-doppe diggite.

Olan Omoodettida Maccaasatubaa

¹⁰ "Intte morkkiyaara intte olettanau kiyin, GODAI, intte Xoossai, eta intte kushiyaa aatti immin, eta omooddiyo wode,

¹¹ omoodettida asaa giddon issi malanchcha maccaasiyo be7ada, o amottada, machchanau koyikko,

¹² ne soo eha; i huuphiyaa meeda; i xuguntaakka cigga.

¹³ Omoodettijo wode de7iya maayuwaa qaararggada, ne son uttada, ba aawaassinne ba

aayeessi issi agina kumettaa kayyottu. Hegaappe guyyian, o machcha.

¹⁴ Yaata simmin, iira de7iyoogee nena ufaissana xayikko, a ba koyyosaa baanaadan yeddaaga. Neeni o machcho oottada issippe aqido gishshau, o miishshan baizzanau woikko aille oottanau bessenna.

Baira Na7i Laattiyo Maataa

¹⁵ “Issi asassi i dosiyoonne ixxiyo naa77u maccaasati de7ikko, qassi ha naa77atikka ayyo attuma naata yelidaageeta gidishin, baira yelettidaagee ha ixxiyo maccaaseeppe yelettidaagaa gidikko,

¹⁶ ba naatuyyo ba aquwaa i laatissiyo wode, i ixxiyoorippe yelettida bairai de7ishin, i dosiyoorippe yelettida kaaluwaa bairattanau bessenna.

¹⁷ Hara naatuyyo immiyoogaappe naa77u kushiyaa aatti immiyoogan ha ixxiyoori na7ai baira gidiyooqaa erissanau bessees. Aissi giikko, he na7ai ayyo kushe toho phalqqida baira gidiyo gishshau, bairattuwaa i ekkanau bessees.

¹⁸ “Aawaassinne aayeessi azazettennan ixxida, eti seerinkka simmenna morgge zozzanne makkalanchcha gididi simmenna na7i de7ikko,

¹⁹ aawainne aayyiayaa he katamaa penggen de7iya cimatukko a oiqli ekki echoona.

²⁰ Ehiidi cimatuyyo hagaadan yaagona; ‘Hagee nu na7ai morgge zozzanne makkalanchcha; i nuuyyo mulekka azazettenna; miishshaa laali kaa7iyaagaanne ushshanchcha’ yaagidi yootona.

21 Hegaappe guyyiyan, he kataman de7iya attumaasai ubbai i haiqqana gakkanaashin, shuchchan caddidi a worona. Hegaadan oottiyooagan intte giddoppe iitaa xaissite. Yaatobare Israa7eela ubbai hegaa siyidi yayyana.

Dumma Dumma Higgeta

22 “Issi asi haiquwaa pirddissiya dabaa oottin, intte a mittan kaqqi worikko,

23 he kaqettido mittan a ahai aqoppo; a he gallassi moogite. Aissi giikko, mittaa bollan kaqetti haiqqiya ooninne Xoossan qanggettidaagaa. GODAI intte Xoossai intteyyo laata oottidi immiyo intte biittaa intte tunissoppite.

22

1 “Israa7eela asa boorai woikko dorssai bayidi wora biishin be7ikko, shenehoo gaada aggaagoppa; a godaassi laagga ehaada imma.

2 He mehiyaa godai ne heera gidana xayikko, woikko a godai oonakko neeni erana xayikko, a godai koyiiddi yaana gakkanaashin, ne soo ekkada efa; i yiidi, demmiyo wode, au imma.

3 Hegaadan hare gidin, maayuwaa woikko aibanne bayidabaa demmikko, a godau zaarappe attin, shenehoo gooppa.

4 “Israa7eela asa haree woikko boorai ogiyan kunddidaashin be7ikko, maaddada denttappe attin, shenehoo gaada aggaagoppa.

5 “Maccaasai attumaasaa maayuwaa maayoppo; attumaasaikka maccaasaa maayuwaa maayoppo. Aissi giikko, hegaa malabaa oottiya oonanne GODAI intte Xoossai shenetees.

6 “Ogiyan ne biishin, mittan gidin, sa7an ba maraa woikko phuuphphulliyaa haphpha uttida kafyo demmikko, o i maraara gatta oiqqada ne soo efooppa.

7 Marata ekka efanaanu danddayaasa; shin aayyiyo baanaadan yeddaaga. Hegaadan oottikko, neeni duretada adussa laittaa de7ana.

8 “Ooratta keettaa keexxiyo wode, xoqqa kaaraappe asi kunddi haiqqin ne oishettennaadan, zemppidi attiyoogaa giigissa.

9 “Ne woiniyaa shooqan naa77u qommo kattaa zeroppa; hegaadan ootikko, ne zerido kattainne woinee naa77aikka mooretana.

10 “Booraanne hariyaa issippe waaxada goyoppa.

11 “Suufiyaappenne liinuwaappe wolahan dadettida maayuwaa maayoppa.

12 “Ne maayido maayuwau oiddu baggaarakka macarai de7o.

Geluwaa Ehuwaa Gaitotettaa Geeshshatettan Naagiyoooga

13 “Issi asi machcho bullachchidi, iira aqi simmidi, o dosana xayikkonne,

14 ‘Hanno ta machchada iira aqiyoo wode, geela7otetti iyyo baawa’ yaagidi o mooridi haasayikko,

15 he na7ee aawainne aayyiyyaa i geela7otettaa malaataa ekki efiidi, katamaa penggen de7iya cimata bessona.

16 Na7ee aawai cimatuyyo hagaadan yaagidi yooto, ‘Taani ta na7iyo hagaayyo machcho oot-tada immaas; shin i o ixxiis.

¹⁷ I, “Ne na7en geela7otetti baawa” yaagidi o mooridi haasayees; shin ta na7ee geela7otettaa malaataa hagaa be7ite’ yaagidi, i geela7otettaa erissiya carqqiyaa besso.

¹⁸ Yaatin he katamaa cimati a xurqqayiyan shocona.

¹⁹ I Israa7eela geela7ee sunttaa moorido gishshau, cimati a xeetu xaqara biraq qaxxayidi, hegaa na7ee aawaayyo immona. Na7iyaakka ayyo machcho gidada de7u; ba de7o laitta ubban i o yeddanaau bessenna.

²⁰ “A mootoi tuma gididi, na7en geela7otettai xayikko,

²¹ na7iyo i aawaa kare ehiidi, he katamaa attumaasai o shuchchan caddidi woro. Aissi giikko, a ba aawaa son de7aidda shaaramuxa gidada, Israa7eela giddon ha pokkobaa oottaasu; hegaadan oottidi intte giddoppe iitaa diggite.

²² “Ai asinne hara asa maccaasaara shaaramuxiiddi ohettikko, ikka aara shaaramuxida maccaasiyaakka haiqqona. Hegaadan oottidi, intte giddoppe iitaa diggite.

²³ “Ai asinne harau giigida geela7iyo katamaa giddon demmidi iira shaaramuxikko,

²⁴ eta naa77aakka katamaappe gaxaa kessidi, shuchchan caddidi worite. Aissi giikko, na7iyaa kataman de7aidda, asi ashshanaadan waassabeikku. I haiqqiyoogee qassi hara asau giiga uttida geela7iyo moorido gishshaassa. Hegaadan oottiyoogan intte giddoppe iitaa diggite.

²⁵ “Issi asi asau giigida geela7iyo asi bainna sohuwan wolqqan oiqqidi, iira zin77ikko, a xallai

haiqqa.

²⁶ Na7iyo ainne oottoppite; o woranau bessiya nagara oottabeikku. Hagee issi asi coo ba shooruwaa bolli denddidi, woriya asa pirddaa mala pirdda.

²⁷ Aissi giikko, i o asi bainna sohuwan demmidi oiqqin, he geela7o na7iyaa waassaasu; shin o ashshiya asi de7ibeenna.

²⁸ “Ai asinne asau giigabeenna geela7iyo oiqqidi, i geela7otettaa ekkirggidi ohettikko,

²⁹ na7ee aawaassi ishatamu xaqara biraan qanxxo. Yaatidi na7iyo bau machcho ootto. Ba de7o laitta ubban o yeddoppo.

³⁰ “Ai asinne ba aawaa machchiyo ekkidi, ba aawaa kaushshoppo.

23

Asaa GODAA Asaa Maabaraappe SHaakkiya Hanota

¹ “Sanggisettida woikko qaaratettida attumaasi, GODAA yaa7aa giddon beettoppo.

² “SHaaramuxan yelettida asi GODAA asaa maabaraa geloppo; harai atto biidi tammantta yeletaa gakkanaashinkka, a zariyaappe ooninne GODAA asaa maabaraa giddo geloppo.

³ “Amoona asa gidin, woi Moo7aaba asa gidinkka, GODAA asaa maabaraa geloppo; harai atto biidi tammantta yeletaa gakkanaashinkka, eta asa gidida ooninne merinaukka GODAA asaa maabaraa geloppo.

⁴ Aissi giikko, intte Gibxxeppe kiyidi hemetishin, eti inttena kattaaranne haattaara mokki-bookkona. Hegaadankka, Masphphexoomiyan

Patoora giyo kataman de7iya Bi7oora na7aa Bal-aami inttena qanggana mala qaxaridosona.

⁵ Qaxarinkka GODAI, intte Xoossai, Balaami giy-oogaa siyanau koyibeenna; a qanggettaa intteyyo anjuuwau laammiis. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttena siiqees.

⁶ Intte de7o laitta ubban merinaukka eti saro de7anaadaaninne eti duretanaadan amottoppite.

⁷ “Intteyyo eti dabbo gidiyo gishshau, Eedoomata karidi ixxoppite; qassi Gibxxetakka ixxoppite. Aissi giikko, intte eta biittan bete gididi de7ideta.

⁸ Etayyo heezzantto yeletaa naati GODAA asaa maabaraa gelanau danddayoosona.

Ola Dunkkaanidosan Wogaadan Geeshshan Naagettiyoogaa

⁹ “Intte intte morkkiyaa olanau kiyidi issisan galchchiyo wode, inttena tunissiyaabaappe ubbaappe shaahettite.

¹⁰ Qammi aimuwan maccaasaara gaittidoogaa erissiya irxxabai an de7iyo ai asinne de7ikko, dunkkaanidosaaappe gaxaa kiyidi yan gam77o.

¹¹ Sa7ai omariyoode, ba bollaa meecettidi, lem77iyoode dunkkaanidosaa simmo.

¹² “Intte sheeshshau uttiyoosaa dunkkaanidosaaappe kareera giigissite.

¹³ SHeeshshau uttiyoosaa bookkanau shoodiraa intte ola miishshaara gatti oiqqite; sheeshshau utti simmidi, ollan biittaa zaarite.

¹⁴ Aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttena naaganunaune intte morkketa intte kushiyen aatti immanau, intte moottan yaanne haanne hamettees.

Hegan i sheneyiyaabaa aibanne be7idi, intteppe wora simmennaadan, intte moottai geeshsha gi-danau koshshees.

Dumma Dumma Higgeta

¹⁵ “Ba godaappe baqatidi, neekko yiida ailliya zaarada a godaayyo immoppa.

¹⁶ I intte katamatuppe ba koyidoogan ba koyido wodiyaa de7o; a huqqunnoppite.

¹⁷ “Israa7eela asaappe ooninne attuma gidin, macca gidinkka, allaga xoossaassi goinniyaageeti oottiyogaadanan, shaaramuxiyaagaa gidoppo.

¹⁸ Hegaadankka, attumaagaa gidin, maccaaro gidin, shaaramuxan demmido miishshaa shiquwaa gattanau GODAA intte Xoossaa keettaa ehooppona. Aissi giikko, eta naa77aakka GODAI intte Xoossai shenetees.

¹⁹ “Ne zare gidiya Israa7eela asau miishshaa, kattaa gidin harabaa tal77ada dichchaa ekkoppa.

²⁰ Hara biittaa asaappe dichchaa oichchanau danddayaasa; shin neeni laattanau geliyo biittan neeni oottiyooban ubban GODAI ne Xoossai nena anjana mala, ne zare gidiya Israa7eela asaassi dichchau tal77oppa.

²¹ “GODAAYYO, ne Xoossaayyo, immanau geppidobaa immanau gam77oppa. GODAI ne Xoossai neeni geppidoogaa kumettan neeppe koyiyo gishshau, polana xayikko, neeyyo nagara gidana.

²² SHin neeni geppana xayikko, hegan neeyyo nagari baa.

²³ GODAAYYO, ne Xoossaayyo, immana gaada neeni doonan haasayidoogaa ne dosan immana

giido gishshau, ne inxxarssan haasayidoogaa pola.

²⁴ “Ne shooruwaa woiniyaa gidduwaara kanttiyo wode, woiniyaappe ne koyido keenaa mappe attin, appe aibanne ne oiqqido miishshan yegoppa.

²⁵ Ne shooruwaa shooqaara kanttiyo wode, he shooqan de7iya tiyaappe duuttada mappe attin, ne shooruwaa kattaa baacan cakkada soo efooppa.

24

Machchiyo Yeddiyoogaanne Zaariyoogaa

¹ “Issi asi machcho ekki simmidi, issi iitabaa i bolli demmidi o ixxikko, iyyo paramaa xaafi immidi, ba sooppe kessidi yeddikko,

² a a sooppe kiyada, hara azinaa gelikko,

³ he naa77antto azinaikka o dosennan ixxidi, paramaa iyyo xaafi immidi, ba sooppe o kessidi yeddikko, woikko o ekkida he naa77antto azinai haiqqikko,

⁴ a tunido gishshau, koiro paramida azinai naa77antto o zaaridi machchoppo. Hegee GODAA matan ixettidaba; qassi inttekka GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan hagaa mala nagaaraa oottoppite.

⁵ “Ooratta machcho ekkida asi olau booppo; hara deexo oosuwaakka ayyo immoppite. Issi laittai aadhdhana gakkanaashin, aunne beennan ba ekkido machchiyo ufaisso.

Dumma Dumma Higgeta

6 “Ai asinne acoyyo woxaa woikko maidiyaa oiqqoppa; aissi giikko, hegee keetcaa asai gaacciyooba xayidi, haiqqona giyoogaa.

7 “Ba isha gidiya Israa7eela asa wuuqqi efiidi, aille kessiya asi woikko harau baizziya ai asinne haiqqa. Hegaadan oottiyooogan intte giddoppe iitaa diggeeta.

8 “Hanttaara goga harggiyan sakettiya asassi Leewa zare gidiya qeeseti inttena tamaarissidoogaadan ubbabaa polite; ta eta azazidoogaa hegaadan oottanau naagettite.

9 Intte Gibxxeppe kiyidi ogiyan de7ishin, GODAI intte Xoossai Miiriyaami bolli oottidobaa hassayite.

10 “Neeni ne shooruwaassi issibaa tal77ada, i oittiyoobaar oichchanau a soo geloppa.

11 Neeni karen eqqidaashin, ne tal77ido bitanee oittiyoobara ba sooppe kessidi neeyyo immo.

12 I hiyyesa gidikko, ne acuwau oiqqido a maayuwaa ne son aissoppa.

13 I maayidi aqanaadan, omariyo wode au guyye zaara; i hegan nena galatana. Hegee GODAA ne Xoossaa matankka neeyyo geeshshatetta gidana.

14 “Ne ishhaa gidiya Israa7eela asa gidin, woikko ne biittaa katamaappe issuwan de7iya kare biitta asa hiyyesaa qaxarada naaqqoppa.

15 I hachchi oottidoogaa hachchi ekkanau mintidi koyiyo gishshau, awai wullennan hachchi qanxxa. Hegee xayikko, metootanchchai neeppe GODAU waassin, neeyyo nagaraa gidana.

16 “Naati oottido nagaraa gishshau, aawata woranau bessenna; qassi aawati oottido nagaraa

gishshaukka, naata woranau bessenna. Asai ubbai ba oottido nagaran nagaran haiqqanau bessees.

¹⁷ “Kare biitta asatu pirddaanne aawu aaya bainnaageetu pirdaa geellayoppa; am77ee maayuwaa a tal77idobau gaada oiqqoppa.

¹⁸ Inttekka Gibxxe biittan aille gididoogaanne GODAI intte Xoossai inttena yaappe wozidi kessidoogaa hassayite. Taani hagaa inttena azaziyoogee hegaa gishshaassa.

¹⁹ “Ne shooqaappe kattaa cakkiyo wode, ne dogido mirqqiyaa qoranaau guyye booppa. GODAI ne Xoossai ne kushiyaa ooso ubban nena anjana mala, hegaa betiyaassi, aaya aawu bainna naatuyyoonne am77etuyyo aggaaga.

²⁰ Ne wogaraa aifiyaa maxiyo wode, issoinne attennan wurssada maxanaau naa77anttuwaa guyye simmoppa; attidaagaa betiyaassi, aaya aawu bainna naatussinne am77etussi aggaaga.

²¹ Ne woiniyaa aifiyaa maxiyo wode, attidaagaa poshilanau naa77anttuwaa guyye booppa; hegaa betiyaassi, aaya aawu bainna naatuyyoonne am77etuyyo aggaaga.

²² Inttekka Gibxxe biittan aille gididi de77idoogaa dogoppite. Taani hagaa inttena azaziyoogee hegaa gishshaassa.

25

¹ “Naa77u asati oyettidi pirdda keettaa yiikko, daannati geeshshaa ne likke giidi, naaqqidaagaa ne mooranchcha giidi pirddona.

² Mooranchchau warai bessiyoogaa gidikko, tiran zin77issidi zokkuwaa shocanau daannai

azazo; yaatobare mooranchchai daannaa sinttan ba mooruwaan keenaa shocetto.

³ I oitamaa gakkanaau shocettuppe attin, hegaappe daruwaa shocetoppo. Hegaappe daruwaa a shocikko, ne ishai ne sinttan kauyyana.

⁴ “Audiyen kattaa yedhdhiya booraa doonaa qachchoppa.

Na7a Yelennan Haiqqida Asassi A Ishai Oot-tanau Bessiyaabata

⁵ “Issippe de7iya ishanttuppe issoi na7a yelennan haiqqikko, a maccaasiyaa haraa baada geluppu; i keettaawaa ishai o aisso; aissidi iyyo koshshiyaagaa polo.

⁶ Yaatobare ha haiqqidaagaa sunttai Israa7eelappe qucetti xayennaadan, a kiro yeliyo attuma na7ai ha haiqqidaagaa sunttan xeegetto.

⁷ “Gido shin, i ba ishaa machchiyo aissanau koyana xayikko, a katamaa penggen uttida cimatukko baada, ‘Ta azinaa ishai ba ishaa sunttai Israa7eelan de7anau koyibeenna; tana aissidi, tau koshshiyaaba kunttennan ixxiis’ yaagada magannu.

⁸ Magannin katamaa cimati a xeegidi oich-chona; oichchin ha77ikka, ‘Taani o aissikke’ giidi ixxikko,

⁹ he haiqqidaagaa maccaasiyaa cimatu sinttan akko shiiqada, a gediyaa caammaappe issuwaa kessaada, a som77uwan cuchchaa cuchchaidda hagaadan yaagu; ‘Ba ishaassi zeretti de7anau koyenna asa bolli, hagaa mala kaushshai gakkanaau bessees’ yaagu.

10 Yaagin a zaree Israa7eelan, ‘Caamma Kessanttasoo’ geetetti xeegettiiddi de7ana.

Hara Higgeta

11 “Naa77u asati warettishin, issuwaa machchiyaa yaada, ba azinaa shociyaagaa kushiyaappe ashshanau, ba kushiyaa yeddada hinkkuwaa attumatettaa oiqqikko,

12 iyyo ainne qarettennan i kushiyaa qanxxite.

13 “Ne joiniyaa giddon gitanne guutta gidida naa77u meezaanati dooppona.

14 Ne sooni darissidinne guuttidi likkiya naa77u makkiyoobai dooppo.

15 GODAI ne Xoossai neeyyo immiyo biittan adussa laittaa ne de7anaadan kumettanne likke meezaanainne makkiyoobai neeyyo de7o.

16 Aissi giikko, GODAI ne Xoossai hegaa malabaa oottidi, balettiya asaa ubbaa shenetees.

Amaaleeqata Woranau Imettida Azazuwaa

17 “Intte Gibxxeppe kiyidi biiddi de7ishin, Amaaleeqati intte bolli oottidobaa hassayite.

18 Eti Xoossau yayyenna asa; intte ogiyan inttenearaa eqettidosona. Intte hemettishin, daafuridi guyye attida asaa ubbaa woridosona.

19 Hegaa gishshau, GODAI intte Xoossai inttena he biittaa laatissidi, intte yuushuwan de7iya morkketu ubbaappe inttena shemppissiyo wode, ha biittan eta hassayiya asi xayana gakkanaashin, Amaaleeqata ubbaa salo gufanttoppe xaissite; hegaa oottanaagaa mulekka dogoppite.

¹ “GODAI intte Xoossai inttena laatissiyo biittaa gelidi, woppu giidi uttiyo wode,

² GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittan mokkida kattaa ubbaappe bairattuwaa keeshiyaara GODAI intte Xoossai ba sunttai hegan xeestanaadan doorido sohuwau ekkidi biite.

³ Yaatidi he wodiyan aawatiya qeesiyaakko bidi, hagaadan yaagite; ‘GODAI nuuyyo immana giidi kase nu maizza aawatuyyo caqqido sohuwaa tana gelissidoogau GODAASSI, nu Xoossaassi, hachchi taani markkattais’ yaago.

⁴ “Yaatobare qeesee kattai kumido keeshiyaa ne kushiyaappe ekkidi, GODAAYYO, ne Xoossaayyo yarshshiyooosaa sinttan wotto.

⁵ Hegaappe guyyian, GODAA ne Xoossaas sinttan hagaadan yaagada haasaya; ‘Ta maizza aawai de7iyoosaa xayidi metootida Sooriyaa biittaa asa; i metootidi, qoodan guutta asatuura Gibxxe wodhdhidi yan de7iis. Hegan de7iiddi i gita wolqqaamanne qoodan cora dere kiyiis.

⁶ Hegaa be7idi, Gibxxeti nuuyyo meqettaa iitidosona; nuna un77ettidosona. Nu oottanaadan deexo oosuwaa nu bolli caanidosona.

⁷ Yaatin, nuuni GODAASSI, nu aawatu Xoossaassi, waassida; waassin GODAI nu waasuwaasiyiis; nu un77uwaa, nu daafuraanne nu huqqunnaa be7iis.

⁸ Be7idi GODAI ba wolqqaama kushiyaaninne ba micettida qesiyan, gita dagaman, malaataaninne maalaalissiya oorattabaa oottiyogan, nuna Gibxxeppe kessiis.

⁹ Ha sohuwaa nuna ehiidi, maattaanne eessaa goggiya ha biittaa nuuyyo immiis.

10 Immin hekko taani GODAI immido biittaa aifiyaappe bairattuwaa ehaas' yaagada, keeshiyaa GODAA ne Xoossaa sinttan wottada, a sinttan goinna.

11 Neeyyoonne ne so asaayyo GODAI ne Xoossai immidoban ufaittiiddi, GODAA galatite; Leewatinne intte giddon de7iya beteti ubbaikka inttenaara ufaittona.

12 "Asirataa kessiyo heezzantta laittan laittan mokkidabaa ubbaappe asirataa kessada poliyo wode, ne kataman de7iya Leewatuyyo, betetuyyo, aaya aawu bainnaageetuyyoonne am77etuyyo imma; yaatobare eti intte kataman banttau koshshiya kattaa maananne kallana.

13 Hegaappe guyyiyan GODAAYYO, ne Xoossaayyo, hagaadan yaaga; 'Taani ta sooppe GODAASSI dummatida kattaa kessada, neeni tana azazido ne azazuwaadan Leewatuyyo, betetuyyo, aaya aawu bainna naatuyyoonne am77etuyyo immaas. Taani ne azazuwaappe issuwaanne menttabeikke; qassi issuwaanne doga aggabeikke.

14 Ta azzanuwaa wodekka, he asirataappe ainne mabeikke; taani wogan geeshsha gidenna wodekka, appe kare kessidobikka baawa; haiqqida asaukka acaa hegaappe wottabeikke. Taani GODAAYYO, ta Xoossaayyo, azazettaas; qassi neeni tana azazidoogaa ubbaa polaas.

15 Neeni de7iyo geeshsha sohuwaappe, saluwaappe haa duge xeella; ne deriyaa Israa7eelanne kase nu maizza aawatuyyo ne immana gaada caaqqidoogaadan nuussi immido ha maattainne eessai goggiyo biittaa anjja' yaaga.

Xoossaassi Dummatida Asaa

¹⁶ “Neeni ha awaajotanne wogata naaganaadan, GODAI ne Xoossai nena hachchi azaziis; hegaa gishshau, neeni eta ne kumetta wozanaappenne kumetta shemppuwaappe naaga.

¹⁷ GODAI neeyyo Xoosaa gididoogaa, ne a ogiyan hemettiyoogaa, a wogaa, a azazuwaanne a higgiyaa neeni poliyoogaa hachchi erissadasa.

¹⁸ Qassi GODAIKKA ba gelido qaalaadan neeni a asa gidiyoogaa, ayyo buzo aqo gidiyoogaanne neeni a azazo ubbaa naaganaagaa erissiis.

¹⁹ Hegaa neeni oottikko, i medhdhido asa ubbaappe nena galatan, sunttaaninne bonchchuwan gita dere oottana. I gelido qaalaadan neenikka ayyo geeshsha dere gidanaagaa hachchi erissiis” yaagiis.

27

Masettida SHuchchatu Bolli Xaafettida Higgeta

¹ Hegaappe guyyiyan, Muusee Israa7eela cimatuura gididi, asaa hagaadan yaagiis; “Taani hachchi inttena azaziyo azazuwaa naagite.

² Yorddaanoosa SHAafaa pinnidi, GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa geliyo wode, gita shuchchata essidi, nooran tiyite.

³ GODAI intte aawatu Xoossai intteyyo immana giidoogaadan, eessainne maattai goggiyo biittaa, GODAI intte Xoossai intteyyo immiyo biittaa intte pinniyo wode, ha higgiyaa qaalata ubbaa he shuchchatu bolli xaafite.

⁴ Intte Yorddaanoosa pinnido wode, taani inttena hachchi azazidoogaadan, ha shuchchata Eebaala Deriyaa bollan essidi, eta nooran tiyite.

⁵ He sohuwan GODAASSI, intte Xoossaassi, birata miishshi bochchibeenna shuchchaappe yarshshiyosaa oottite.

⁶ He intte GODAASSI, intte Xoossaassi, yarshshiyosaa masettibeenna shuchchaappe oottite; yaatidi hegaa bollan GODAASSI, intte Xoossaassi, xuuggiyo yarshshuwaa shiishshite.

⁷ Issippetettaa yarshshuwaakka shiishshidi, hegan miiddi, GODAA intte Xoossaa sinttan ufaittite.

⁸ Ha higgiya qaalata ubbaa qoncciyan beetiyaadan oottidi, ha intte essido shuchchatu bolli xaaafite” yaagiis.

⁹ Muusee qassikka Leewa gidiya qeesetuura issippe gididi, Israa7eela asa ubbau hagaadan yaagiis; “Inttenoo Israa7eela asau, co77u giidi ezg-gite! Hekko hachchi intte GODAA intte Xoossaa asa gidideta.

¹⁰ Hegaa gishshau, hachchi taani intteyyo im-miyo azazuwaanne awaajuwaa naagiyooagan, GODAA intte Xoossaa qaalau azazettite” yaagiis.

Azazetennan Ixxiyoogee Ehiyo Qanggettaa

¹¹ He gallassikka Muusee asaa hagaadan yaagidi azaziis;

¹² “Intte Yorddaanoosa pinnido wode, Gariizaana Deriyaa bolli eqqidi asaa anjjanaageeti: Simoona, Leewa, Yihudaa, Yisaakoora, Yooseefanne Biniyaama zareta.

13 Qassi asaa qangganau Eebaala Deriyaa bolli eqqanaageeti: Roobeela, Gaada, Aseera, Zaa-biloona, Daananne Nifttaaleema zareta.

14 Leewati bantta qaalaa xoqqu oottidi, Is-raa7eela asau hagaadan yaagona.

15 “ ‘GODAA sinttan tuna gididabaa, kushe hi-llanchchi massidi kessido mittaa gidin, woikko birataa tigidi medhdhido eeqaa gidin, ayyo gee-man goinniya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

16 “ ‘Ba aawaa woikko ba aayyiyo kaushshiya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

17 “ ‘Ba shooruwaa zawaas sugiya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

18 “ ‘Qooqiyyaa baanau bessiya ogiyaappe bal-asaa zaariya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

19 “ ‘Betiyaa, aaya aawu bainna naatu pird-daanne am77ee pirddaa geellayiya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i’ yaago.

20 “ ‘Ba aawaa machcheera zin77idi, ba aawaa bonchchuwaa kaushshiya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

21 “ ‘Ai meheerakka zin77iya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

22 “ ‘Ba michchiyo gidiya, aawaa na7eera gidin, ba aayee na7eera zin77iya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

23 “ ‘Ba bolloteera zin77iya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

24 “ ‘Ba shooruwaa geeman woriya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

25 “ ‘Miishshan shamettidi, xillo asa woriya asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

26 “ ‘Ha higgiyaa qaalata polidi minttenna asi qanggettidaagaa gido’ yaagin, asai ubbai, ‘Amin77i!’ yaago.

28

Azazettin Beettiya Anjuwaa

(Wogaabaa 26:3-13; Zaarettido Wogaa 7:12-24)

1 “GODAAYYO, ne Xoossaayyo, polo azazettikko, hachchi taani neeyyo immiyo azazo ubbaa minttada kaallikko, GODAI ne Xoossai biittan de7iya kawotettatu ubbaappe nena xoqqu xoqqu oot-tana.

2 GODAAYYO, ne Xoossaayyo, neeni azazettikko, hagaappe kaallidi de7iya anjtoi ubbai nebaa gidana.

3 “Neeni kataman anjjettidaagaa gidana;
gaxariyankka anjjettidaagaa gidana.

4 Ne uluwaa aifee, ne shooqaa aifee,
ne mehiyaa maratinne
ne dorssaanne ne deeshshaa wudiyaa marati
corattidi anjjettidaageeta gidana.

5 Ne kattaa keesheenne ne munaqa keree
anjettidaageeta gidana.

6 Neeni gelaiddakka kiyaddakka
anjettidaagaa gidana.

7 “Ne bollan denddiya ne morkketa GODAI ne sinttan xoonettidaageeta oottana. Eti ne bolli issi ogiyaara yaana; shin laappun ogiyaara ne sint-tappe baqatidi xayana.

8 “GODAI ne kushee oiqqidobaa ubbaanne ne gootaraa anjjana; GODAI ne Xoossai neeyyo i immiyo biittan nena anjjana.

9 “Neeni GODAA ne Xoossaa azazuwaa naagikkonne a ogiyan hemettikko, i neeyyo kase caaqqidoogaadan, GODAI nena baayyo dummatida geeshsha dere oottidi essana.

10 Hegaappe guyyian, biittan de7iya asai ubbai GODAA suntai nenan xeegettidoogaa be7idi yayyana.

11 GODAI neeyyo immanau kase ne maizza aawatuyyo caaqqido he biittan, ne uluwaa aifiyaa, ne mehiyaa aifiyaanne, ne shooqaa aifiyaa darissidi nena anjjana.

12 “Ne kushiyaa oosuwaa ubbaa anjanaunne, GODAI ne biittaassi iraa wodiyen bukissanau ba minja keettaa, saluwaa penggiyaa neeyyo dooyana; qassi neeni daro kawotettatussi tal77anappe attin, ooppenne haa tal77akka.

13 GODAI nena huuphe kessanappe attin, guyye goina kessenna. Hachchi taani neeyyo immiyo, GODAA ne Xoossaa azazuwaa siyada, hegaa minttada kaallikko, neeni bolla gidanappe attin, garssa gedakka.

14 Taani neeyyo hachchi immido azazuwaappe haddirssinne ushachchi gaada, hara xoossata kaaloppanne etau oottoppa.

*Azazettennan Ixxiyoogee Ehiyo Qanggettaa
(Wogaabaa 26:14-46)*

15 “SHin neeni GODAA ne Xoossaa qaalaayyo azazettennan ixxada, hachchi taani nena azaziyo wogaanne azazuwaa ubbaa naagennan aggikko, hagaappe kaallidi de7iya qanggettati ubbai ne bolli yaananne nena eti demmana.

16 “Neeni kataman qanggettidaagaa gidana; gaxariyankka neeni qanggettidaagaa gidana.

17 “Ne kattaa keesheenne ne munaqa keree qanggettidaagaa gidana.

18 “Ne uluwaa aifee, ne shooqaa aifee, ne marainne ne aayee, ne dorssaanne deeshshaa wudee qanggettidaagaa gidana.

19 “Neeni gelaiddakka kiyaiddakka qanggettidaagaa gidana.

20 “Neeni ne iita oosuwan tana aggido gishshau, eesuwan neeni xayana gakkanaashin, ne oottiyo ooso ubban GODAI qanggettaa, shabbirssaanne seeraa yeddana.

21 Neeni laattanau biyo biittaappe xayana gakkanaashin, GODAI boshai neeppe duuxxennaadan oottana.

22 GODAI nena gilqqatettan, mishuwaaninne masunttan, xuuggiya awaaninne koshan, carkkuwaaninne dumma dumma kattaa harggiyan neeni xayana gakkanaashin shocana.

23 Neeppe bollaara ne ginan de7iya saloi nahaase birata gidana; ne biittaikka birata gidana.

24 GODAI ne biittan bukkiya iraa buhenne baana kessana; neeni biittaappe xayana gakkanaashin, baanai saluwaappe duge bukkana.

²⁵ “GODAI nena ne morkketun xoonissana; neeni eta olanau issi ogiyaara kiyana; shin laappun ogiyaara ne eta sinttappe baqatana. Biittan de7iya kawotetta ubbai ne bolli gakkidabaa be7idi, yashshan shabbirettana.

²⁶ Ne ahai saluwaa kafo ubbaunne bazzo do7au quma gidana; eta yedettiyaabikka de7enna.

²⁷ “GODAI nena xalee bainna Gibxxe masuntan, kixan, ilaanninne puusuwan harggissana.

²⁸ GODAI nena gooshshan, qooqetettaaninne dagaman shocana.

²⁹ Gallassa seetan neeni qooqee xuman tattaafyoogaadan tattaafana; ne oottiyobai ubbai neeyyo giigennan ixxana. Ne de7o laitta ubban huqqunnettadanne bonqgettada daana. Nena maaddiya asakka demmakka.

³⁰ “Neeni macca na7a giigissana shin, harai o dafidi efaana. Keettaa neeni keexxana; shin an de7akka. Wo niyaa ne tokkana; shin a aifiya maakka.

³¹ Ne boorai ne sinttan shukettana; shin a ashuwaa maakka. Ne haree neeppe bogettidi ekettana; shin neeyyo guyye simmenna. Ne dorsai ne morkkiyau imettana; hegaa ashshanau nena maaddiyaabi de7enna.

³² Ne aifiya sinttan ne attuma naatinne macca naati hara kawotettau imettana; eti simmin be7ana gaada xeellishin, ne aifee galjana; hegaa digganau neeyyo aiba wolqqinne de7enna.

³³ Ne biittaa aifiyaanne ne daafuridobaa ubbaa ne erenna asai maana; ne de7o ubban huqqunnettidaagaanne naaqettidaagaa gidana.

³⁴ Ne be7iyo iitai nena gooshshana.

35 GODAI xalee bainna iita masunttan ne gulb-bataanne ne wodiraa harggissana; yedhdhiya gediyaappe huuphiyaa gakkanaashin, nena he masunttan shocana.

36 “GODAI nenanne ne kawuwaa, nena gedin, ne maizza aawata gidinkka eribeenna asa dere efaana. Hegan neeni mittaappenne shuchchaappe merettida hara xoossatuyyo goinnana.

37 GODAI nena laaliyo hara kawotettatu ubbaa giddon poora hageetubaa giidi, qilliicciy-oobaanne baceessiyoobaa gidana.

38 “Neeni daro kattaa ne shooqan zerana; shin boolee mirggin, guutta kattaa shiishshana.

39 Woiniyaa tokkada, a oottana; shin guxunee a mirggin, appe ainne maxakka; agadakka appe uyakka.

40 Ne biitta ubban zaitiyaa wogarai mokkana; shin aifee qoqqofettiichchin, wogaraa zaite dem-makka.

41 Attumanne macca naata ne yelana; shin olai omooddi efirggin, eti nenaara de7okkona.

42 Ne mitta ubbaanne ne biittaa aifiyaa boolee wurssana.

43 “Ne giddon de7iya betee ne bolli xoqqu xoqqu gaana; shin neeni guyye yaada ziqqi ziqqi gaana.

44 I neeyyo tal77anappe attin, neeni ayyo tal77akka; i huuphe gidana; neeni goina gidana.

45 “GODAAYYO, ne Xoossaayyo, azazettennan ixxido gishshaunne i azazido azazuwaanne wogaa naagennan ixxido gishshau, neeni xayana gakkanaashin, ha qanggettati ubbai ne bolli wodhdhana; nena eti yedettana.

⁴⁶ Ha qanggettati ne bollaaninne ne zaretu bollan merinau malaatanne maalaalissiyaaba gidana.

⁴⁷ Neeyyo sa7ai injetido wode, GODAU, ne Xoossau, ufaissaaninne galatan goinnabaakka.

⁴⁸ Hegaa gishshau, nena namisan, saamuwan, kalluwaaninne metuwan ubbabaa xayada, GODAI ne bolli yeddiyo ne morkketuyyo haaret-tana; GODAI nena xaissana gakkanaashin, ne morggiyan birata qambbaraa waaxana.

⁴⁹ “GODAI neeni eta qaala erenna kawotettaa anktoi paalliyogaadan eesoyiiddi, biittaa gax-aappe, haahuwaappe ne bolli ehaana.

⁵⁰ Eti hanqqa som77uwaara de7iyaageeta; cimaa bonchchennaageeta; guuttatuyyookka qarettennaageeta.

⁵¹ Neeni xayana gakkanaashin, ne mehiyaa maraanne, ne biittaa aifiyaa maana. Eti neeni xayana gakkanaashin, ne kattaa, ne woiniyaa eessaa, ne zaitiyaa, ne miizzaanne ne dorssaa wudiyaa wurssana.

⁵² Ne biittan de7iya neeni ammanettiyo, adussa, mino dirssati mulesaara kolettana gakkanaashin, ne katamaa yuushuwan dooddidi, nena un77ettana. GODAI ne Xoossai neeyyo immido biitta ubbaa yuushuwan dooddidi nena un77ettana.

⁵³ “Ne morkketi katamaa dooddidi nena un77ettiyo wode, miyoobaa xayada, GODAI ne Xoossai neeyyo immido, ne uluwaa aife gidiya, ne attuma naatunne ne macca naatu ashuwaa neeni maana.

⁵⁴ Ne giddon harai atto kase injjiyan de7iis giyo asikka ba ishaassi, ba siiqiyo machcheessinne ba

yelido naatussi qarettenna.

⁵⁵ Morkketi katamaa dooddidi un77ettidoogaappe denddidaagan, harabi maanau bainna gishshau, ba miyo ba naatu ashuwaappe harau oyoyoonne immenna.

⁵⁶ Ne giddon kase injjiyan de7aasu giyo, ba injjiyaappe denddidaagan sa7aa yedhdhanau shaatettiya maccaasiyaakkka, ba siiqiyo azinaassi ba attumanne macca naatussi qarettukku.

⁵⁷ A ba yelido do7aanne ba yelido yiiraa ba siiqiyo azinaakka ba yelido naatakka gattennan, uuzettada geeman barkka marggana. Aissi gi-ikko, morkkee a de7iyo katamaa dooddidi o un77ettidonne tuggayido gishshau, iyyo miyoobi harabi aibinne baawa.

⁵⁸ “Ha maxaafan xaafettida higgiyaa qaalata ubbaa neeni naagana xayikko, GODAA ne Xoossaa maalaalissiyaanne yashshiya sunttaa bonchchennan aggikko,

⁵⁹ ne bollinne ne zariyaa ubbaa bolli GODAI yashshiya boshaa, simmenna bashshaanne xalee bainna iita harggiyaa ne bolli yeddana.

⁶⁰ “Kase Gibxxe asaa bolli be7ada, neeni yayyido Gibxxe harggiyaa ubbaa zaaridi, ne bolli ehaana; he harggee nena yeddenna.

⁶¹ Qassi ha higgiyaa maxaafan xaafettibeenna hargge ubbaanne bosha ubbaa ne xayana gakkanaashin, GODAI ne bolli ehaana.

⁶² GODAA intte Xoossaa qaalaa siyennan ixxido gishshau, saluwaa xoolinttiyaadan corattida int-teppe guuttai attana.

⁶³ GODAI intteyyo lo77obaa oottiyo wodenne intte qoodaa corayiyo wode dosidoogaadan,

ha77i intte bollan bashshaa ehiyo wodekka inttena laaliyo wodekka ufaittana; intte laattanau biyo biittaappekka shodettidi xayana.

64 “GODAI inttena biittau ha gaxaaappe ya gaxaa gakkanaashin, biitta ubban laalana. Hegan inttena gidin, woi intte maizza aawati eribeenna, hara mittanne shuchcha xoossatuyyo goinnana.

65 He kawotettatu giddon intte woppaa demmekketa; intte tohuwaa caammai yedhdhiyo sohuwaa keena gadeekka intteyyo de7enna. Hegan GODAI intteyyo metobaa qofa xallan kumida huuphiyaa, amo xallan daafurida aifiyaanne hidootaa qanxxuwan kumida wozanaa immana.

66 Intte de7oi ubbai hirggaana gidana; gallassinne qammi shabbirssaaninne haiquwaa yashshan un77ettidi daana.

67 Intte wozanan kumida yashshaappenne intte aifee be7iyo palaappe denddidaagan, intte wonttiyo wode, ‘Aude qammanddeeshsha’ qassi qammiyo wode, ‘Aude wonttanddeeshsha’ yaagana.

68 Taani inttena, ‘Naa77antto ha ogiaya beekketa’ giido ogiyaara GODAI inttena zaaridi markkabiyan guyye Gibxxe yeddana. Hegan intte aille gidanau, intte morkketuyyo inttena baizzanau koyana; shin inttena ailleyanaukka shammiyaabaa demmekketa” yaagiis.

29

GODAI Israa7eela Asaara Moo7aaba Dembban Maacettido Maachchaa

1 GODAI Siinaa Deriyan Israa7eelatuura maacettido maachchaa qaalaab bolli haraa

Moo7aabban etaara maacettanau Muusa azazido maachchaa qaalati hageeta.

² Muussee Israa7eela asaa ubbaa xeesi shishshidi, etassi yoottidobai hagaa;

“GODAI intte sinttan Gibxxe kawuwaa bolli, a olanchchatu ubbaa bollinne a biittaa ubbaa bolli oottidobaanne gattidobaa intte aifiyan be7ideta.

³ He iita metota, gita maalaalissiyaabatanne oorattabata intte aifiyan be7ideta.

⁴ SHin hachchi gakkanaashin, GODAI intteyyo akeekiya wozanaa, xeelliya aifiyaanne siyya haittaa immibeenna.

⁵ GODAI oitamu laittaa kumettaa inttena biittaa bazzwan kaalettiyo wode, intte maayoi intte bollaappe wuribeenna, intte caammaikka intte tohuwaappe wuribeenna.

⁶ Intte miyo oittai, uyiyo woiniyaa eessai, woikko hara mattoyiya ushshai baawa; xayikkonne GODAI intteyyo Xoossaa gidiyoogaa erissidi tamaarissanaayyo, inttessi koshshiyaabaappe ainne pacissibeenna.

⁷ “Nuuni ha sohuwaa gakkido wode, Haseboona Kawoi Sihooninne Baasaane Kawoi Oogi nunaara olettanau yiidosona; shin nuuni eta xoonida.

⁸ Eta biittaa ekkidi, Roobeelanne Gaada zaretu qassi Minaase zariyaappe baggaayyo laata oottidi immida.

⁹ “Intte oiqqobainne yedhdhbai intteyyo anjettana mala, ha maachchaa qaalata ammanettidi polite.

¹⁰ Hachchi intte ubbai, zariyaa halaqati, cimati, sunttinne Israa7eela asai ubbai hagan eqqideta.

¹¹ Intte naatuura, intte maccaasaara intte gid-don de7iya kare biittaa asaaranne intte son mit-

taa qoriyaanne haattaa tikkiya oosanchchatuura issippe, hagan eqqideta.

¹² GODAARA, intte Xoossaara, qaalaan caaquwaa gelanau, GODAARA maachchan maayidobaa polanau giigidi shiiqideta.

¹³ GODAI inttene ba asa oottidi minttana; intteyyoonne beni intte maizza aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne Yaqoobayyo gelido maachchaa qaalaadan, i intteyyo Xoossaa gidana.

¹⁴ Taani ha maachchaa caaquwaa wottiyoogee intte xallaara gidenna.

¹⁵ Hachchi hagan nunaara GODAA nu Xoossaa sinttan eqqida nu ubbaaranne sinttanau yaana nu yeleta ubbaara wottais.

¹⁶ “Nuuni Gibxxen waani de7idaakkonne qassi hagaa gakkanaashin, ogiyan de7iya kawotettatu gidduwaara waani kanttidi yiidaakko ereeta.

¹⁷ Eta giddon de7iya tuna eeqaa, massido mittaa, shuchchaa, biraanne worqqa eeqa misileta be7ideta.

¹⁸ Ha intteppe ooninne attuma gidin macca gidin, issi keetta asa gidin zare gidin, GODAAPPE, nu Xoossaappe, sher77i giidi, hara kawotettatu xoossatuyyo goinnennaadan naagettite. Hegaa oottiya asi cammiyaanne woriya aifiyaa aifiya mitta gidana.

¹⁹ “Ha caaquwaa qaalaan siyidi, ba wozanan, ‘Ta sheniyen taani biikkokka, aiba metoinne baawa’ yaagidi bana cimmikko, hegaa mala asi lo77otu bollinne iitatu bolli bashshaa ehaana.

²⁰ GODAA hanqquinne qanaatee hegaa mala asa bolli eexxi kiyanaappe attin, GODAI a maarenna.

Ha maxaafan xaafettida qanggetta ubbai a bolli yaana; saloppe garssa baggaappe a sunttaa GODAI xaissana.

²¹ GODAI ha Higgiyaa Maxaafan xaafettida qanggettaa maachchaadan he asa Israa7eela asaappe shaakkidi xaissana.

²² “Sinttappe yiya yeletai, intte zareenne haaho deriyaappe yiya hara biittaa asai GODAI intte bolli ehiido boshaanne metuwaa be7ana.

²³ Biitta ubbai dinniyaaninne maxiniyan kamettidi, aiba go77anne immennaagaa gidana; aibanne zeranaunne mokissanau danddayettenna; in maati mitti diccenna. GODAI ba hanqquwan xaissido Sadoomadaaninne Gamooradan, Adaamadaaninne Xaboima katamatudan hanana.

²⁴ Kawotetta ubbai hagaadan yaagana; ‘GODAI ha biittan hagaa malabaa aibissi oottidee? Ha wolqqaama hanqquwaassi gaaso gididabai aibee?’ yaagana.

²⁵ “Asai zaaridi, ‘Eti GODAI, eta aawatu Xoossai, eta Gibxxeppe kessiyo wode, etaara gelido maachchaa qaalaa menttido gishshaassa.

²⁶ Qassi eti biidi, erenna xoossatuyyoonne i eta goinnoppite giido xoossatuyyo goinnidosona.

²⁷ Hegaa gishshau, GODAI hanqgettidi, ha maxaafan xaafettida qanggetta ubbaa eta bolli ehiis.

²⁸ GODAI wolqqaama hanqquwaa hanqgettidi, eta biittaappe eta shoddidi, hagaadan hara biitti yedettiis’ yaagana.

²⁹ “Xuura yohoti GODAA nu Xoossaassa; shin nuuni ha higgiyaa qaalaa oottanaadan, qonccida yohoti merinau nuussanne nu naatussa.

30*Wotti Yeggidi Denddiyoonne Anjjettiyo Hanotaa*

¹ “Ha ta intte sinttan wottido anjjoinne qangget-tai intte bollan gakkiyo wode, GODAI intte Xoossai inttena laaliyo hara kawotettatu giddon de7iiddi, hagaa intte hassayana.

² He wode inttene intte naati GODAAKKO, intte Xoossaakkko, simmidi, intte kumetta wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe taani hachchi inttena azazido qaalau azazettikko,

³ hegan GODAI intte Xoossai intte omooduwaa zaarana; i intteyyo qarettana. GODAI intte Xoossai inttena laalido kawotettatu ubbaa gid-doppekka zaaridi shiishshana.

⁴ Biittaa gaxaa gakkanaashin laalettikkokka, hegaappe GODAI intte Xoossai inttena zaaridi shiishshana.

⁵ Intte aawati kase laattido biittaa inttekka laat-tanaadan GODAI intte Xoossai inttena he biittau ehaana. Yan inttena intte aawatuppe aattidi dureyananne intte qoodaa darissana.

⁶ “Intte de7uwan de7ana malanne GODAA intte Xoossa intte kumetta wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe siiqanaadan, i intteyyoonne intte naatuyyo azazettiya wozanaa immana.

⁷ GODAI intte Xoossai ha qanggetta ubbaa intte morkketunne inttena yedettiyaageetu bolli ehaana.

⁸ Inttekka zaaridi GODAAYYO, intte Xoossaayyo, azazettana; taani hachchi inttena azaziyo a aza-zuwaakka naagana.

9-10 Intte ha Higgiyaa Maxaafan xaafettida GODAA intte Xoossaaz azazotanne a wogata naaganau GODAAYYO, intte Xoossaayyo, azazettikko, qassi intte intte kumetta wozanaappenne intte kumetta shemppuwaappe GODAAKKO, intte Xoossaakko, simmikko, i inttene intte kushiyaa ooso ubban, intte uluwaa aifiyan, intte mehiyaa aifiyaaninne intte biittaa aifiyan darissidi anjjana. Aissi giikko, kase intte aawata anjjiyoogan ufaittidoogaadan, GODAI ha77i inttene anjjiyoogankka ufaittana.

11 “Taani hachchi inttene azaziyo ha azazoi hegaa keena deexo gidenna; intteppe haahokka gidenna.

12 Intte, ‘Nuuni siyidi azazettanaadan, saluwaakiyidi nuuyyo wottanai oonee?’ geennaadan saluwan de7enna.

13 ‘Nuuni siyidi azazettanaadan, nuuyyo abbaapinnidi ehaanai oonee?’ geennaadan abbaa hefinttan de7enna.

14 Qaalai intteyyo keehi matan de7ees; intte ottanaadan, qaalai intte wozanaaninne intte doonan de7ees.

15 “Be7ite, taani hachchi intte sinttan de7uwaanne lo77otettsaa, haiquwaanne bashshaa wottaas.

16 Intte GODAA intte Xoossaaz siiqyoogan a ogiyan hemettiyoogaaninne a azazuwaa, a awaajuwaanne a wogaa naagiyooogan, taani hachchi inttene azaziyo GODAU, intte Xoossau, azazettikko, intte de7uwan de7ananne corattana; qassi intte laattanau geliyo biittan GODAI intte Xoossai inttene anjjana.

¹⁷ “SHin intte wozanai wora simmin, intte azazettennan ixxikko, hara xoossatussi goinnikko, qassi etau oottikko,

¹⁸ intte wuri xayanaagaa taani hachchi intteyyo yootais. Yorddaanoosa pinnidi, intte laattanau biyo biittan intte laittai aduqqenna.

¹⁹ “Taani intte sinttan de7uwaanne haiquwaa, anjuwaanne qanggettaa wottidoogau hachchi saluwaanne sa7aa intte bolli markkayana; simmi inttenne intte zaree de7uwan de7ana mala, de7uwa doorite.

²⁰ GODAA intte Xoossaa siiqite; a qaala siyite, ayyo azazettite; aara ohettite. Hegaadan hanikko, GODAI kase intte maizza aawatuyyo, Abrahaamayyo, Yisaaqayyoonne Yaaqoobayyo immanau caaqqido biittan inttenne intte naati adussa laittaa de7ana” yaagiis.

31

Yaasu Muuse Sohuwan Sunttettiis

¹ Muusee gujjidikka Israa7eela asau hagaadan yaagiis;

² “Ha77i taayyo xeetanne laatamu laitta giddido gishshau, hagaappe sinttanau inttena kaalettanau danddyikke; hegaa bollikka GODAI tana, ‘Neeni Yorddaanoosa hefintti pinnakka’ yaagidi yootiis.

³ GODAI intte Xoossai intte sinttan hemettidi inttena kaalettana. Hegan de7iya kawotettata i wurssiyo gishshau, eta biittaa intte laattana. Qassi GODAI giidoogaadan Yaasu inttena kaalettana.

⁴ GODAI Amoore Kawota Sihoonanne Ooga xoonidi, eta biittaa xaissidoogaadan, intte morkketakka hegaadan oottana.

⁵ GODAI eta intteyyo aatti immana; immin intte eta bolli taani inttena azazidoogaadan oottana.

⁶ Minnite; aikko baawa; yayyoppite. Eta be7idi dagammoppite. Aissi giikko, GODAI intte Xoossai inttenaara gidana. I inttena yeggenna woikko aggenna” yaagiis.

⁷ Hegaappe guyyiyan, Muusee Yaasa xeesidi, Israa7eela asaa ubbaa sinttan hegaadan yaagiis, “Minna; minna; aikko baawa. Aissi giikko, neeni ha asaara issippe GODAI eta maizza aawatuyyo immana giidi caaqqido biittaa gelaasa; he biittaakka eta laatissaasa.

⁸ I GODAI ba huuphen nenaara gididi nena kaalettana. I nena olenna; ainnekka nena aggenna. Hegaa gishshau, yayyoppa; ne wozanan dagammoppa” yaagiis.

Higgee Laappun Laappun Laittan Nabbabet-tanau Koshshees

⁹ Yaagidi Muusee ha higgiyaa xaaafidi, GO-DAA Maachchaa Taabootaa tookkiya qeese gidiya Leewa naatussinne Israa7eela cimatu ubbaassi immiis.

¹⁰ Immidi Muusee eta hagaadan yaagidi azaziis; “Aco ubbai atto geetettiyo laappunta laittaa wurssettan, bonchchettiya Daase Baalaa gallassan, ha higgiyaa xoqqu oottidi nabbabite.

¹¹ GODAA intte Xoossa sintti i doorido so-huwaa ayyo goinnanau Israa7eela asai ubbai shiqiyo wode, eti siiyiaadan nabbabite.

12 Eti ubbaikka siyidi, GODAASSI, intte Xoossaassi, yayyiyoogaa tamaarana mala, ha higgiyaa qaala ubbaa ammanettidi polana mala, asaa, attumanne macca, naatanne intte biittan de7iya kare biitta asaa issippe shiishshite.

13 Ha higgiyaa qaalaa erenna eta naatikka Yorddaanoosa pinnidi, intte laattanau biyo biittan intte de7iyo laitta ubban ha higgiyaa siyonia; GODAAYYO, intte Xoossaayyo, yayyiyoogaa tamaarona” yaagiis.

GODAI Muusa Wurssetta Azazuwaa Azaziis

14 Hegaappe guyyiyan, GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Be7a, neeni haiqqiyo gallassai matiis. I kaaletettiyo azazuwaa ayyo taani immana mala, Yaasa xeegada, neeni aara issippe Dunkkaaniyaa giddo gelite” yaagin, Muuseenne Yaasu Dunkkaaniyaakko shiiqidosona.

15 SHiiqin GODAI he Dunkkaaniyan shaaraa tuussan etau qonciis; he shaaraa tuussaikka Dunkkaaniyaa penggen eqqiis.

16 GODAI Muusa hagaadan yaagiis; “Neeni matan haiqqada ne aawatun gaitaasa. Neeppe guyyiyan, ha asai tau ammanettennaagaa gidana; taani etaara wottido maachchaa kanttana. Eti tana aggidi, shaaramuxatudan, bantta laattiyo biittan de7iya eeqata kaallana.

17 Hegee haniyo wode, ta hanqdoi eta bolli eexxi kiyana. Taanikka eta aggaagana; ta som77uwaa etappe wora zaarana. Yaatin, eti xayana; iita metoinne bashhai eta bolli yaana. He wodiyen eti, ‘Tumu ha metoi gakkidoi nu Xoossai nu giddon bainnaagaa gishshaassa gidennee?’ yaagidi oichchana.

18 Hara xoossatussi goinnidi, eti hanido iitabaa gishshau, taani he gallassi ta som77uwaa mulekka etappe wora zaarana.

19 “Hegaa gishshau, ha77i ha mazamuriyaa xaafada, Israa7eela asaa ubbaa tamaarissa. Ha mazamuree taayyo Israa7eela asaa bolla markka gidana mala, eta yexissa.

20 Eta maizza aawatuyyo gelido qaalaadan, maattainne eessai goggiyo biittaa taani eta gelissidoogaappe guyyiyaaninne eti mi kallidi, wozanaa muumidoogaappe guyyiyan, hara xoossatuyyo goinnidi, tana karana; ta maachchaakka kantana.

21 Daro metoinne bashshai eta bolli gakkido wode, ha mazamuree eta naatu doonaappe kichchenna gishshau, eta bolli markka gidana. Aissi giikko, taani caaqqido biittaa eta biron gelissennan de7ishin, haarakka eti qoppiyo qofaa eraichchaas” yaagiis.

22 Yaagin Muusee he gallassi he mazamuriyaa xaafidi, Israa7eela asaa tamaarissiis.

23 Hegaappe guyyiyan, GODAI Nawe na7aa Yaasa hagaadan yaagidi azaziis; “Minna, aikko baawa; taani etau immanau qaalaa gelido biittaa Israa7eela asaaefaada gelissaasa. Taanikka ne-naara issippe gidana” yaagiis.

24 Muusee ha higgiyaa qaalata koiroppe wurssettaa gakkanaashin, xaafidi wurssidoogaappe guyyiyan,

25 GODAA Maachchaa Taabootaa tookkiya Leewata hagaadan yaagidi azaziis;

26 “GODAA higgee xaafettido ha maxaafaa efiite; efidi GODAA intte Xoossa Maachchaa Taabootaa

matan wottite. Hegan i intte bolli markka gidana mala yan wottite.

²⁷ Intte woisa makkalanchchakkonne woisa morgge zozzakko taani erais. Be7ite, ta inttenaara de7ido laitta ubban intte GODAU iita makkala; shin taani haiqqaichchin, ubba woisaa makka-landdetii?

²⁸ Hegaa gishshau, hagaa ubbaa ta etau yootanau, saluwaanne sa7aa ta eta bolli markkayanau, intte zariyaa halaqata ubbaanne deriyaa kaalettiya asa ubbaa tau shiishshite.

²⁹ Ta haiqqidoogaappe guyyiyan, intte mule iita asa gidanaagaanne taani inttenu tamaarissido azazuwaappe wora simmanaagaa taani erais. I oottoppite giido iitabaa intte kushiyen oottidi, GODAA hanqgetissiyo gishshau, sinttappe yiya wodiyen intte bolli iita boshaa ehaana” yaagiis.

³⁰ Hegaappe guyyiyan, Muusee ha mazamuriyaa qaalati wurana gakkanaashin, shiiqida Israa7eela yaa7aa ubbaa sissidi yootiis.

32

Muuse Mazamuriyaa

¹ “Inttenoo, salotoo, taani yootiyoogaa ezggite; biittaikka ta doonaa qaalaa siyo.

² Ta timirttee iraadan bukko; ta qaalaikka akkaadan, purcco maataa bollan wodhdhiya nazziina iraadaaninne carshshaa bollan wodhdhiya diifiyaadan wodhdho.

³ “Taani GODAA sunttaa awaajjana; gitatettaa nu Xoossau immite.

⁴ I nu zaallaattenne, a oosuwan wotoi baa; a oge ubbaikka suure. Nu Xoossai ammanettiyaagaanne iitatettai bainnaagaa; i tumanchchanne suure.

⁵ “Intte ammanettennanne aibaunne pattenna, nagaranchchanne balettiya yeleta gidiyo gishshau, a asa gidanau intte bessekketa.

⁶ Inttenoo eeyyanne akeeki bainna asau, intte GODAAYYO immiyo zaaroi hagee? I inttene medhdhida intte Aawaa gidennee? I inttene medhdhidi, mintti essiis.

⁷ “Kase wodiyyaa qoppite; daro yeletatu laittakka akekite. Intte aawata oichchite; eti inttene bessana. Intte cimatakka oichchite; eti intteyyo yootana.

⁸ Ubbaappe Wolqqaamai kawotettatuyyo eti de7iyoosaa laatissido wode, asaa naata eta zariyan zariyan shaakkido wode, Israa7eela asaa qoodaadan, eta zawaa essiis.

⁹ Aissi giikko, shaahuwan GODAA gakkidaagee Israa7eela; Yaaqoobikka a gakkida laataa.

¹⁰ “Biittaa bazzuwan eti saamuwan de7ishin, carkko xallai suraggiyoosan bichchaarishin, eta demmiis. Yaatidi ba aifiyyaa buluwaadan, etau gonddalle gididi, eta minttidi naagiis.

¹¹ Arggantai ba maraa paaluwaa tamaaris-siyoogaadan, ba miccido qefiyan gakki oiqqidi ashshiyoogaadan, hegaadan GODAI ba qefiyan haphphidi eta ashshiis.

¹² Hara allaga xoossi bainnan, GODAA xalaalai ba asaa kaalettiis.

¹³ “I biittaayyo xoqqa sohuwaa eta kessiis. SHooqan mokkida aifiyyaa eta miziis. Zaallaa

kooppuwaappe eta eessaa miziis; shuchcha biittaappe zaitiyaa miziis.

14 Eti mehiyaa wudiyaappe me77ida yeasuwaanne deeshshaa wudiyaappekka maattaa, dorssaa anqqaraanne galssaa miidosona; qassi Baasaane dorssaa wudiyaanne deeshshaa, lo77o gistiyaara miidosona; suuttaa milatiya woiniyaa eessaakka uyidosona.

15 “Yaanidi Israa7eeli orddiis; makkaliis; mii midi, boborcciis. Bana medhdhida Xoossaa aggiis; ba Atotettaa Zaallaa bollankka qilliicciis.

16 Eti allaga xoossatuyyo goinniyoogan a mishissidosona; bantta tuna eeqatun a hanqgetissidosona.

17 Xoossaa gidenna xalahetuyyo, kase eti eribeenna xoossatuyyo, zino kiyidaageetuyyo, eta aawati yayyibeenna xoossatuyyo yarshshidosona.

18 Eti de7uwaa immida Zaallaa qoppibookkona; qassi yeli dichchida Xoossaa dogidosona.

19 “GODAI hegaa be7idi, eta bolli hanqettiis. A attumanne macca naata a sinttappe diggiis.

20 Yaatidi hagaadan yaagiis; ‘Taani ta som77uwaa etappe genttana; eti geellanne ammanettenna dere gidiyo gishshau, eta omarssaa co77u gaada xeellana.

21 Xoossa gidennaban tana mishissidosona; bantta eeqatun tana hanqgetissidosona. Taanikka eta zare gidennaageetun mishissana; eeyya asa zaretun taani eta hanqgetissana.

22 Ta hanqqoi tamaadan eexxidi, biittan de7iyaaba ubbaa xuuggana. He tamai Si7ooliyan

de7iyaagaarakka gattidi xuuggana; deriyaa baasuwaan gakkanaashin, he tamai maana.

²³ “Taani etau metuwaa metuwaa bolli doorana; ta wonddafiyan eta dukkana.

²⁴ Eti namisan, xuuggiya mishuwaaninne iita harggiyan wurana. Eta bolli meto gattiya bazzo do7atanne eta dukkiya allaga shooshshata eta bolli yeddana.

²⁵ Toorai oge ubban eta naata wurssana. Keetta ubban shabbirssainne dagamai kawotana. Yelaga attumaageetinne maccaageeti wurana; guutta naatikka cimatikka palahokkona.

²⁶ Eta taani haaho sohuwau laalana; hegaappe guyyyian, eta hassayiyaabi xayana.

²⁷ SHin eta morkketi, “Nu wolqqai eta xooniis; hagaa ubbaa GODAI oottibeenna” yaagidi otoruwan ceeqettennan aggokkona yaagada qoppaas’ yaagiis.

²⁸ “Israa7eela asai zoreti bainna dere; akeeki etau baawa.

²⁹ Eti xoonettidoi aibiinakko be7anau etau ixettiis; bantta wurssettaikka aibakko erokkona.

³⁰ Issi sha7u asai issi asan, tammu sha7u asai naa77u asan, waani xoonettidee? GODAI eta Xoossai eta baizzido gishshaassanne eta medhdida Wolqqaamai eta aatti immido gishshaassa gidennee!

³¹ Eta morkketi bantta xoossai laafa gidiyogaanne Israa7eela Xoossa mala gidennaaga eroosona.

³² Eta woinee Sadooma woiniyaappenne, Gamoora shooqaappe yiidaagaa. Eta teerai marzze; eta wurccoikka cammiyaagaa.

33 Eta woiniyaa eessai shooshshaa marzze; woriya marzzee de7iyo haso.

34 “GODAI, ‘Hagaa taani dogidanaa? Ta mazg-gafan attamabeikkinaa?

35 Eta bashshaa gallassai matattiis; eta bolli gakkanabai eesotees. He wode eta gedee xubet-tana. Taani etau haluwaa kessananne kushiyaa zaarana’ yaagiis.

36 “Eta wolqqai daafuridoogaanne etakka maaddiyaabi bainnaagaa be7ido wode, GODAI ba asau pirddana; ba ashkaratussikka qarettana.

37 I eta hagaadan yaagana; ‘Eti ammanettiyo eta xoossati awaanee? Eti baqatidi a giddon qosettiyo eta zaallai awaanee?

38 Eta yarshshuwaa modhdhuwaa miidaageeti, eta ushshaa yarshshuwaa woiniyaa eessaa uyidaageeti ha77i denddidi, ane eta maaddona; ane eta ashshona.

39 “‘GODAI tanattenne, Ta xallai Xoossa. Taappe attin, hara xoossi baawa. Woriyaagee, de7uwaakka immiyaagee tana; taani masunxxis-sada, taani pattana; ta kushiyaappe ooninne ashshenna.

40 Ta kushiyaa pude denttada hagaadan yaagana; “Taani merinaukka de7o.

41 PHopholqqu giya ta bisuwaa leefada, pird-danau ta kushiyyan oiqqiyo wode, ta morkketu bolli ta haluwaa kiyana; tana ixxiyaageetau eta kushiyaa zaarana.

42 Ta wonddafeti eta suuttan mattottana; ta bisoikka eta ashuwaa maana. Tana ixxiya ubbaakka maarikke. Harai atto

masunxxidaageetikka omoodettidaageetikka
haiqqana” yaagana’ yaagiis.

⁴³ “Inttenoo kawotettatoo, GODAA asaara ufaittite. I ba ashkaratu suuttaa achchana; ba morkketa bollankka haluwaa kiyana. Biittan de7iya ba asaa nagaraakka atto gaana” yaagiis.

⁴⁴ Muuseenne Nawe na7ai Yaasu Israa7eela asaa sissiiddi, ha mazamuriyaa qaala ubbaa haasayidosona.

Muusee Immido Wurssetta Zoriyaa

⁴⁵ Muusee ha qaala ubbaa Israa7eela asa ubbau yooti wurssido wode,

⁴⁶ eta hagaadan yaagiis; “Ha higgiyaa qaala ubbaa eti naaganaadaaninne oottanaadán intte naata azazana mala, hachchi ta intteyyo markkatiyo qaala ubbaa intte wozanan wottite.

⁴⁷ Ha qaalai intteyyo de7oppe attin, coo mela qaala gidenna. Ha qaalaa naagikko, intte Yorddaanoosa pinnidi laattana biittankka adussa laittaa de7ana” yaagiis.

⁴⁸ He gallassankka GODAI Muusa hagaadan yaagiis;

⁴⁹ “Moo7aabán Yarkko katamaappe sintta baggaara de7iya Abaarima Deretuppe issuwaa, hini Nabo Deriyaa kiya; hegan Israa7eela asaa ta laatissana Kanaane biittaa hefintti xeella.

⁵⁰ Ne ishaa Aarooni Hoora Deriyan haiqqidi, ba maizza aawatun gaittidoogaadan, neenikka ha kiyido deriyan haiqqada, ne maizza aawatun gaittana.

⁵¹ Aissi giikko, intte naa77aikka Israa7eela asaa sinttan taayyo ammanettibekketa; Xiina bazzuwan, Qaadeesa katamaa matan de7iya Mariiba

haattaa matan, ta geeshshatettaa Israa7eela asaa bessibekketa.

⁵² Hegaa gishshau, biittaa haahuwan hefintti xeellanaappe attin, taani Israa7eela asaa laatis-sana biittaa gelakka” yaagiis.

33

Muusee Israa7eela Zareta Ubbaa Anjiis

¹ Xoossa asa gidiya Muusee haiqqanaappe kase-tidi, Israa7eela asaa anjido anjuwaa qaalai ha-gaa.

² I hagaadan yaagiis; “GODAI Siinaa Deriyaappe yiis; Eedoomappe nu bollan haa poo7iis. Paaraana Deriyaappe ba asau poo7iis. SHa7an qoodettiya kiitanchchati aara de7oosona. A ushachcha baggaara tamaa lacoi de7ees.

³ GODAU neeni ne asaa siiqadasa. Geeshshati ubbai ne kushiyaa de7oosona; ne gediyaa xaphon gulbbatidi goinnoosona; yaanidi neeppe azazuwaan ekkoosona.

⁴ Muusee immido higgee Yaaqooba asaayyo laata.

⁵ Israa7eela zareti ubbainne Israa7eela zariyaa halaqati shiiqido wode, GODAI ba asaa, Israa7eela bolli kawotiis.

⁶ “Roobeli haiqqoppo; i paxa de7o. A asaikka goodan coratto” yaagiis.

⁷ Muusee Yihudaa zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Abeet GODAU, Yihudaa waasuwaan siya; hara ba dabbottura eti gaittanaadan ootta. Eta kushiyaa minttetta; eti bantta morkkiyaara olettiyo wode, neeni eta maadda!” yaagiis.

8 Muusee Leewa zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Ne Tumiimeenne Uriimee ne dosido asassa. Neeni Masaahan paaccido, Mariiba haattan palamettido asassa.

9 Banttana yelidaageetuppe, ba ishanttuppenne bantta naatuppe aattidi, eti neeyyo ammanettidoogee aadhdhees; ne maachchaa qaalaayyo eti ammanettidosona.

10 Eti ne wogaa Yaaqooba, ne higgiyaakka Israa7eela tamaarissoosona. Ne sinttan ixaanaa cuwayoosona; neeyyo yarshshiyoosan muleera xuuggiyo yarshshuwaa yarshshoosona.

11 Abeet GODAU eta kushee oottidobaa anja; eti oottiyo ubbaban ne ufaittiyoogaa etau qoncissa. Eta bolli denddiyaabaa mentteretta ola; eta morkketa naa77antta denttoppa” yaagiis.

12 Biniyaama zariyaabaa hagaadan yaagiis; “GODAI siiqido asai an ammanettidi de7ees. Gallassa kumettan eta i naagees; ba hashiyan tookkidi shemppissee” yaagiis.

13 Yooseefa zariyaabaa hagaadan yaagiis; “GODAI iraa immiyoogan, biittaappe haattaa pulttisiyoogan, eta biittaa anjjo.

14 Awai kattiyo doorettida aifiyaaninne wodiyan wodiyan ka77iya aifiyan anjetto.

15 Beniisappe de7iya eta deretinne kerati lo77o aifiyan anjettona.

16 Eta biittai lo77obaa xallaa kumidaagaa gido; buuran eexxiya tamaa giddon haasayida, GODAAPPE beettiya anjjo xallan kumidaagaa gido. Ha anjjoti ubbai Yooseefa zariyaa gakkona; aissi giikko, i ba ishantu giddon halaqa.

¹⁷ Yooseefi kiro yelettida korimadan mino; a kaceti menttaa kaciyaadan minnona. A kaceti sha7an qoodettiya Minaase zareta; tammu sha7an qoodettiya Efireema zareta. He kacetun i kawotettata qaicana; biittaa gaxaa gakkanaashin eta i sugana” yaagiis.

¹⁸ Zaabiloona zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Nenoo Zaabiloona, neeni ne kessan ufaitta; Yisaakoora, neenikka ne dunkkaaniyan ufaitta.

¹⁹ Eti kare dere asaa bantta deriyaakko xeesana; hegan eti geeshshatettaa yarshshuwaa yarshshana. Bantta aquwaanne bantta duretettaa, abbaappenne abbaa lanqqe shafiyappe demmana” yaagiis.

²⁰ Gaada zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Eta biittaa aassida GODAI galatetto; Gaadi morkkiyaa som77uwaa menttanau, gaammuwaadan shankkatees.

²¹ Halaqatussi giido payya biittaa eti ekkidosona; Israa7eela halaqati shiiqido wode, eti GODAA sheniyan geeshsha pirddaa pirddidosona” yaagiis.

²² Daana zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Daani wodala gaammo mala; i Baasaaneppe guppidi kiyana” yaagiis.

²³ Nifttaaleema zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Nifttaaleemi GODAA aaro kehatettaaninne anjjuwan duretiis; eta biittai Galiila Abbaappe biidi tohossa baggaa gakkees” yaagiis.

²⁴ Aseera zariyaabaa hagaadan yaagiis; “Aseeri hara zaretu ubbaappe aadhdhidi anjjettidaagaa. Ba ishantunkka dosettidaagaa gido. A biittai zaatiyan dureto.

²⁵ Eta katamatikka birata kariyan gorddettidi naagettoma; ba laitta ubban i wolqqaama gido.

²⁶ “Nenoo Israa7eelaa, saluwaappe inttena maaddanau, ba anggan shaaran hemettiya intte Xoossa mala xoossi baawa.

²⁷ Merinaa Xoossai intteyyo qato; a merinaa kusheti intteppe garssaara de7oosona. I intte sint-tappe intte morkketa gooddiis; intte eta wurssi xaissanaadan intteyyo yootiis.

²⁸ Hegaa gishshau, Israa7eela asai, saluwaa irai bukkiyoosan, qumainne woiniyaa eessai kumido biittan, bochchiyaabi bainnan sarotettan de7ana.

²⁹ Inttenoo Israa7eela asau! Intte aiba anjetidetii! GODAI ashshido intte mali oonee? I intteyyo gonddallenne inttena maaddiyaagaa; an intte xooniyo bisuwaa. Intte morkketi intte sinttan gufannana; inttekka eta qatuwaa laalana” yaagiis.

34

Muuse Haiquwaa

¹ Muusee Moo7aaba dembbaappe denddidi, Nabo Deriyaa huuphiyaa, qassi Yarkkoppe arshho baggaara de7iya Pisgga Deriyaa huuphiyaa gakkiis. Hegan GODAI Daana gakkanaashin de7iya Gala7aade biittaa,

² Nifttaaleema biittaa ubbaa, Efriemannne Mi-naase biittaa, argo baggaara biidi Meediteraane Abbaa gakkanaashin de7iya Yihudaa biittaanne

³ tohossa baggaara Xoo7aarappe denddidi, zambbai de7iyo Yarkko katamaa, zanggaaran de7iya dembbaa ubbaa bessiis.

⁴ Bessidi GODAI Muusa hagaadan yaagiis; "Abrahaamassi Yisaqassinne Yaaqoobassi, 'Taani intte zariyaassi immana' yaagada caaqqido biittai hagaa. Ha77i neeni ne aifiyan be7anaadan taani oottaas; shin neeni yaa pinnakka" yaagiis.

⁵ Yaagin GODAA ashkkaraa Muusee GODAI giidoogaadan, hegan Moo7aaba biittan haiqqiis.

⁶ GODAI Beeti-Pa7oora katamaappe sintta baggan Moo7aaba wombban a moogiis; shin hachchi gakkanaashin, i moogettido man77iyaa eriya asi baawa.

⁷ Muusee haiqqiyo wode, a laittai xeetanne laatama; shin au aifee ixxibeenna; a wolqqaikka ixxibeenna.

⁸ Israa7eela asai Moo7aaba dembban hasttamu gallassaa Muusessi yeekkidosona. Hegaappe guyyyian, Muusessi yeekkiyoonne kayyottiyo wodee wuriis.

⁹ Nawe na7ai Yaasu aadhdhida eratettaa ayyaanan kumiis; aissi giikko, Muusee ba sohuwan i oottanaadan, a bolli ba kushiyyaa wottiis. Israa7eela asai Yaasuyyo azazettiis; GODAI Muuse baggaara immido azazuwaakkka naagiis.

¹⁰ GODAI som77uwan dummayidi erido Muuse mala hananabaa yootiya asi Israa7eelan mulekka denddibeenna.

¹¹ GODAI Gibxxe kawuwaakko, aara oottiya halaqatukkonne kumetta asaakko yeddidi, a baggaara oorattabaanne maalaalissiyaabaa ubbaa oottido, Muuse mala hananabaa yootiya hara asi ooninne baawa.

¹² Israa7eela ubbaa sinttan gita wolqqan maalaalissiyaabaa oottida Muuse mala asi

Zaarettido Wogaa 34:12

cxvii

Zaarettido Wogaa 34:12

ooninne baawa.

**Wolaytta Bible
Portions of the Holy Bible in the Wolaytta language of
Ethiopia**

copyright © 2004 SIM

® Faith Comes by Hearing

Language: Wolaytta

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

6baa8af2-99d9-51d5-a40a-ff54bdb9b793